DOĞAN KARDEŞ

AYLIK DERGİ
EKİM 1988
KDV DAHİL 1000 TL

Süper Kaplumbağa Topaç, Hain Kargalara Karşı

Nuh'un Gemisi Ağrı Dağı'nda mı?

Mohini'nin Keyfi Yerinde

Bilmece Deyip Geçmeyin, "Çinmece"yi Deneyin

Ödüllü Bulmaca Maratonuna Var mısınız?

AnaBritannica
DOĞAN KARDEŞ'e
yeni yayın hayatında
başarılar
diler.

AnaBritannica
GENEL KÜLTÜR ANSİKLOPEDİSİ

DOĞAN KARDEŞ

1945 TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı: 1 Ekim 1988

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Adına Sahibi: Münir SUBARLAS
Sorumlu Yayın Yönetmeni: Turhan İLGAZ
Sanat Yönetmeni: Sadi KAPISIZ
Yayın Kurulu: Necla Kızılçeç BAŞ, Enis BATUR, Nazar BÜYÜM, Faik ERTENER, Turhan İLGAZ, Münir SUBARLAS, Nadir Ergin TELCİ, Tarık GÜNERSEL
Katkıda Bulunanlar: Kemal AYDABOL, Keziban ÇAPKI, Gülten DAYIOĞLU, Refik DURBAŞ, İsmail GÜLGEÇ, Barış GÜNERSEL, Şehrazat KARAGÖZ, Ruhiye KAYRA, Ege MADRA, Piyale MADRA, Yeşim MÜDERRİSOĞLU, Feridun ORAL, Tan ORAL, Orhan ÖNAL, Aslı ÖZER, Ateş SUNAY, Sefa TAŞPOLATOĞLU, Bereo TUNCAY
Araştırma Kurulu: Yonca ATAÇ, Oya AYTEMİZ, Aydın GÖNEL, Didem GÜRSES
Abone ve Bilgişlem: Figen MANGALTEPE
Kapak Deseni: Ateş SUNAY
Düzenleme ve Basım Organizasyonu: USTA A.Ş.
Renk Ayrımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İÇİNDEKİLER

Doğan Kardeş Postası 4
Konusu Sizden, Konuğu 10
Bizden 13
Gezegenlere Yolculuk 18
Dolu Dolu Anadolu 20
Dilim Sende 22
Öykü: Saklambaç 24
Bizi Yaşatan Doğa 27
Ormangiller 28
Başka Ülkeler Başka İnsanlar 31
Topaç Hemen Yetişir 38
Çinmece 39
Öneri Bizden Beceri Sizden 40
Ödüllü Bulmaca 42
Üç Yay

Merhaba,

Uzun bir aradan sonra yeniden sizlere kavuşmak, sizlerle birlikte olmak o kadar güzel ki!..

Şimdi bana, "Sen eskiden de mi vardın?" diye soracaksınız, biliyorum.

Elbette vardım ya!

Sorun bakın, annelerinize, babalarınıza. Beni anımsayacaklardır. Onların çocukluğu benimle birlikte geçti. Çıkacağım günleri sabırsızlıkla beklerlerdi. Ne hoş saatler geçirdiler benimle, ne çok şeyler öğrendiler benden.

Şimdi düşünüyorum da, ilk çıkışımdan bu yana, tam 43 yıl geçmiş. 1945 yılının 23 Nisan günü yayın hayatıma başladım. İsviçre'nin bir dağ kasabasında tatildeyken, çığ kazasında hayatını yitiren bir Türk çocuğunun, Doğan Taşkent'in anısını yaşatmak üzere, babası, Yapı ve Kredi Bankası'nın da kurucusu olan Kazım Taşkent amcanız yarattı beni. Adımı da Doğan'dan aldım. Doğan'ın acısını, annesine, babasına unutturamasam bile, Türk çocuklarının sevgiyle dolu, bilgili, sorumlu kişiler olarak yetişmesine yaptığım katkılarla, sanırım bu acıyı bir parçacık hafifletebildim. Evet kardeşlerim. Ben, Doğan Kardeş, yeniden sizlerleyim. Anne babalarınızla çok güzel yıllar geçirdik. Şimdi de, ileride sizin çocuklarınızla, karşılaşıncaya kadar, sizlerle olacağım.

Büyükleriniz beni çok sevmişti.
Umarım sizler de seveceksiniz.

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Meşrutiyet Cad. No: 153, Tepebaşı/İstanbul
Tel: 145 80 80 / 175-185-316. Fax: 144 62 04

Fiyatı: 1.000.-TL. (KDV dahil)
KKTC Fiyatı: 1.500.-TL.
Abone Bedeli
1 Yıllık : 10.000.-TL.
6 Aylık : 5.000.-TL.
Yurt Dışı: 25 US $ - 37 DM

DOĞAN KARDEŞ POSTASI

Neler yaptık neler yapacağız

Sevgili arkadaşlar,

Doğan Kardeş'i çıkarmak için yapılması gereken işlerin birçoğunu büyükler yapıyor. Bu kaçınılmaz. Çünkü, bir yayının hazırlanması sırasında, bizlerin şimdilik üstesinden gelemeyeceğimiz aşamalar var. Bunlar, gazetecilik gibi, yayıncılık gibi, matbaacılık gibi birtakım mesleklerde yetişmiş olmayı gerektiriyor.

Ancak, işin "teknik" yanını yürüten büyükler, bizleri kendileriyle birlikte çalışmaya davet ederken şunu söylediler. Dediler ki: "Doğan Kardeş sizlerin, çocukların dergisidir. Derginin içeriğini de çocukların hazırlamasını istiyoruz. İstiyoruz ki, öyküler, masallar, şiirler yazsınlar dergilerine. İlgi duydukları konularda röportajlar yapsınlar. Kendi ürünlerini yine kendileri resimlesinler. Hatta fotoğraf çeksinler... Birbirleriyle dergileri aracılığıyla mektuplaşsınlar, arkadaşlıklar, dostluklar kursunlar. Sonra bir kulüp oluştursunlar. Başka ülkelerin çocuklarıyla haberleşsinler. Şenlikler düzenlesinler. Birlikte eğlensinler. Birbirlerini eğitsinler..."

İşte böyle dediler. Hatta içlerinden biri, şunu da söyledi:

"Büyüklere örnek olsunlar!"

Bu düşünceler bize çekici geldi. Ve Doğan Kardeş dergisi için kolları sıvadık. Yazılar yazdık, röportajlar yaptık (Ege'nin röportajını, "Konusu Sizden, Konuğu Bizden" bölümünde okuyacaksınız). Ressam kardeşimiz Beren Tuncay da kimi sayfalarımızı süsledi. "Bizi Yaşatan Doğa" bölümümüzdeki resim Beren'in... Gelecek sayımızda onu sizlere daha yakından tanıtacağız.

Ancak, bize yardımınız gerekiyor.

Doğan Kardeş'i elbirliğiyle hazırlarsak, dergimiz mutlaka daha güzel olacak. Onun için bize yazın. Kendi ürünlerinizi gönderin. Şiirlerinizi, öykülerinizi, resimlerinizi...

Sevdiğiniz, hoşunuza giden fıkraları...

Evet arkadaşlar. Hemen kâğıda kaleme sarılalım.

Güzel bir dergi yapmak zor, ama çok zevkli bir uğraş.

Az daha unutuyorduk: Doğan Kardeş'e röportaj ve haber gönderecek kardeşlerimiz, dergimizin "muhabirleri" olacak doğallıkla. Dergide röportaj ve haberi çıkan kardeşlerimize birer "Muhabir Kartı" vereceğiz. Onun için bize yollayacağınız her türlü ürüne, adınızı, soyadınızı, adresinizi de yazmayı ve bir fotoğrafınızı eklemeyi unutmayın!

Ege ve Barış

Günlük tutan bir kardeş

Günlük tutmak hem zevkli, hem de yararlı bir uğraş. İnsan geçmişte yaptıklarını unutabilir, ama başından geçenleri, ilgisini çeken, tanık olduğu olayları, bir deftere günü gününe not ederse, bunların unutulması, artık imkânsızdır. Pek çok sanatçı, devlet adamı ya da asker, yaşamları boyunca tuttukları günlüklerle, yaşadıkları döneme tanıklık etmişler, kendilerinden sonraki kuşaklara da böylece, paha biçilmez birer hazine bırakmışlardır.

Atatürk'ümüzün "Söylev"i de onun tuttuğu notlardan, biriktirdiği belgelerden oluşmuştur. Kurtuluş Savaşımız'ın gerçek tarihidir. Utkan Bo-

yacıoğlu kardeşimiz de 7 yaşından beri günlük tutuyormuş. Bana gönderdiği mektupta şöyle yazmış:

"Günlük tutmaya başladığımda 7 yaşındaydım. Fakat doğumumdan 7 yaşıma kadar olan dönemi annem yazmış. 7 yaşıma bastığımda bu işi ben üstlendim. Doğan Kardeş'in çıkacağını öğrendiğim zaman aklıma güzel bir fikir geldi. Defterimi karıştırarak ilginç gelebilecek, hoşunuza gidebilecek sayfalardan bazılarını Doğan Kardeş'e gönderebilirim. Diğer kardeşlerim de aynı şeyi yapabilir. Şimdi size anlatacağım olay, üç yaşımdayken, Temmuz 1981'de, annemin günlüğüme yazdığı güzel bir anı.

Bir akşam, hep birlikte balkonda otururken, gökyüzünde hilal şeklindeki ayı göstererek şöyle demişim:

— Aaaa!.. Anne, şuraya bak, güneş tırnağını kesmiş, oraya atmış!.."

İpek Madi kardeşin mektubu

Derginizin hazırlıkları yoğun bir şekilde sürerken, İpek Madi adındaki kardeşimizden aldığımız mektup bilseniz beni ne kadar sevindirdi.

İpek kardeş, beni, annesinin çocukluğundan kalma sayılarımdan zaten tanıyormuş. Tanıtım broşürümü görünce hemen kâğıda kaleme sarılmış. Mektubu şöyle:

"Sevgili Doğan Kardeş,

Ben Doğan Kardeş dergilerini çok seviyorum. Bıkmadan birkaç defa okuyorum.15 Ağustos'ta babam bana Doğan Kardeş'ten küçük bir duyuru getirdi. Çok sevindim. Annemin küçüklüğünden kalma üç cilt Doğan Kardeş dergisi vardı. Onları bana verdi. Hep okudum. Hiç sıkılmadım. Biliyorum, eylülde dergi gelecek. Çok seviniyorum. Doğan Kardeş, sana duygularımı pek iyi anlatamıyorum. Özür dilerim. Seni çok seviyorum. Dergide, Karakedi Çetesi, Alev ile Ateş, Minikler olursa çok sevinirim.

Hoşçakal.

İpek Madi."

İpek kardeş, "sana duygularımı pek iyi anlatamıyorum" demiş ama, bence çok iyi anlatmış. Mektubunu resimlerle de süslemiş. Çok hoşuma gitti. Buraya aynen alıyorum bu resimleri...

Parklar cıvıl cıvıl...

Samsun'da, bütün çocuk parkları cıvıl cıvıl. Belediyenin aldığı bir kararla, bu parkları çevreleyen duvarlar, hepimizin çok sevdiği çizgi roman kahramanlarının resimleriyle süsleniyor. Samsunlu kardeşlerimize ne mutlu!

En küçük satranç ustası

Dünyanın en küçük satranç ustası 14 yaşında. Matthew Sadler adındaki bu İngiliz çocuğu, Londra'da düzenlenen "Ustalar Turnuvası"nda, 10 üzerinden 6.5 puan toplayarak uluslararası satranç ustası olmaya hak kazanmış. Matthew, satranç oynamaya 8 yaşındayken başlamış ve her gün 4 saat bu zevkli zeka oyununa kafa yoruyormuş.

Satranç gerçekten de insanın zekasını, algılama yeteneğini geliştiren bir oyun. İleride, Doğan Kardeş'te bu oyuna bolbol yer ayırmayı düşünüyoruz. Ne dersiniz?

Aklımızda bulunsun

- *Resim Heykel Müzeleri Derneği'nin, müze bahçesinde düzenleyeceği açık hava sergisinde, derneğin çalışmalarına katılmakta olan kardeşlerimizin yapıtlarını görebileceğiz. Dernek, Dolmabahçe Sarayı'nın hemen bitişiğinde.*

- *İstanbul Şehir Tiyatroları, yeni sezon çocuk oyunlarına "Fareli Köyün Kavalcısı" ile başlıyor. Bu müzikal oyunu çok seveceğinizi sanıyorum. "Fareli Köyün Kavalcısı"nı, Savaş Dinçel ağabey sahneye koydu. Dekorları, Özhan Özdil, kostümleriyse Canan Göknil hazırladı.*

Derginizin ilk sayısıyla birlikte verdiğim iki "ek" var: "TAŞKAFA VE BİLGİSAYAR" ile "BİZ BİR AİLEYİZ" ekleri... Aman bu ekleri iyi saklayın. Tamamlandıkları zaman, cilt kapaklarını da alacak ve DOĞAN KARDEŞ KİTAPLIĞI'nın iki güzel kitabını edinmiş olacaksınız.

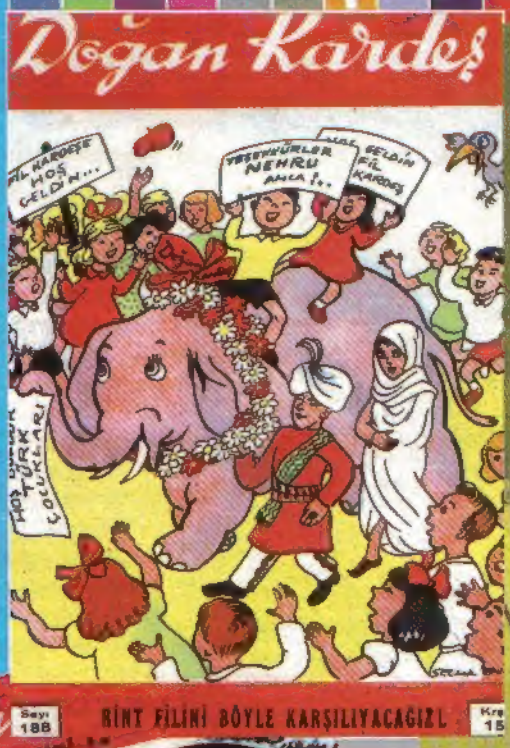

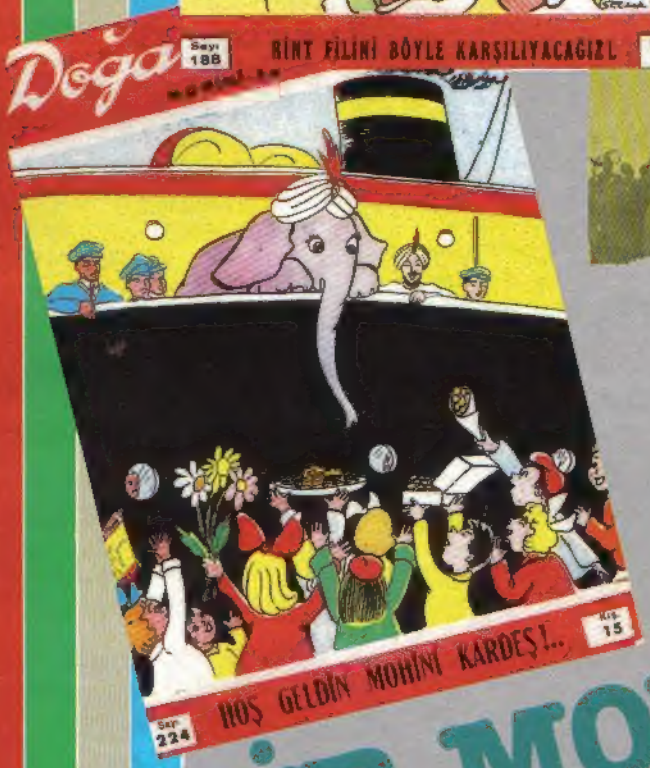

BİR MOHİNİ'MİZ VARDI...

Evet çocuklar, bizim bir "Mohini"miz vardı. Annelerinizin, babalarınızın çocukken pek çok sevdikleri bir yavru fildi Mohini. Onu sizlere de tanıtmak, öyküsünü anlatmak istiyorum. Eminim, Mohini'yi siz-ler de seveceksiniz.

1950 yılında, Türk çocukları, "Doğan Kardeş" dergisi aracılığıyla Hindistan Başbakanı Pandit Nehru'ya başvurdular ve ondan bir fil yavrusu istediler. Nehru bu dileği kabul ederek hemen bir fil yavrusu yakalanması için emir verdi. Güney Hindistan ormanlarında yaşayan dört yaşındaki dişi bir yavru fil yakalandı, 8 ay süreyle terbiye edildi ve deniz yoluyla Türkiye'ye gönderilmek üzere yola çıktı. Hindistan Başbakanı Nehru, fil yavrusuna "Mohini" adını vermişti. Hintlilerin dilinde bu "Şirin" anlamına geliyordu. 3 Aralık 1950 tarihli gazetelerimizin hemen hepsinde, Mohini'nin

Mohini adındaki yavru filin Türkiye'ye gelişi bir olay olmuştu... Karşılama hazırlıkları aylar önce başladı. Doğan Kardeş, Hindistan Başbakanının Türk çocuklarına armağan ettiği Mohini için Kapağını Selma Emiroğlu'nun yaptığı özel sayılar hazırladı. Fil konulu, karikatür yarışması düzenledi. Şimdi aramızda bulunmayan bir karikatür ustamız, Sezgin Burak ağabeyimiz de, o günlerde, küçük bir sanatçı olarak, karikatürünü Doğan Kardeş'e göndermişti. Yavru file bir soyadı bulunması için açılan yarışmayıysa, "Birtanem" soyadını öneren Sevin Nart kardeş kazanmıştı.

Hindistan'dan yola çıktığı yazıyordu. 1 ton ağırlığındaki Mohini'ye, Sultan adındaki bakıcısı eşlik ediyordu.

Mohini 26 Aralık 1950 tarihinde İstanbul'a geldi ve Dolmabahçe'de Türk çocuklarına tanıtıldı. Büyük bir tören düzenlenmişti. O zamanki İstanbul Valisi Fahrettin Kerim Gökay, Hindistan'ın Türkiye'deki Büyükelçisi ve binlerce çocuk, binlerce İstanbullu Mohini'yle tanışmak için Dolmabahçe'deydi.

Saat tam 14.00'te, Mohini, sırtında bakıcısı Sultan olduğu halde İnönü Stadyumu'nun kapısından çıktı ve hortumunu kaldırarak kendisini karşılayanları selamladı. Bir gelin gibi süslenmişti. Alnında beyaz ay yıldız, yanaklarında kırmızı çiçekler vardı.

Dolmabahçe'de toplanan binlerce çocuk sevinç içindeydi. Ellerinde "Mohini'ye selam", "Nehru amcaya teşekkürler", "Mohini sefa geldin", "Mohini seni şekersiz bırakmayacağız" yazılı pankartlar taşıyorlardı. Mohini ertesi gün, trenle Ankara'ya gitti. Özel vagona binerken pek üzgündü. Ama, 29 Aralık 1950 sabahı vardığı Ankara'da da çocukların sevgi gösterileriyle karşılaşınca neşesi yerine geldi.

MOHİNİ'YE BİR SOYADI

Bu arada, Mohini'nin Türkiye'ye getirilmesine aracılık eden Doğan Kardeş, yavru file bir soyadı bulunması için yarışma açmıştı.

Derginize, yüzlerce öneri geliyordu. Yarışma 15 Ocak 1950 tarihinde sona erdi ve birinciliğe, Sevin Nart kardeşin önerisi layık görüldü. Sevin Nart'ın, Mohini için "Birtanem" soyadını önerdiği mektubu aynen şöyleydi:

"Sevgili Doğan Kardeş,

Evvela sana sevgilerimi gönderirim. Hem her hafta dört gözle beklediğim sevgili Doğan Kardeş için, hem de teşebbüsünle getirttiğin Mohini Kardeş için.

Bilsen seni ve Mohini'yi ne kadar çok seviyorum. Mohini'ye, hepimizin bir tanesi olduğu için "Birtanem" ismini koyalım, olmaz mı?

Hoşça kal sevgili Doğan Kardeş'im."

Önerisi kabul edilen Sevin Nart'a, Yapı ve Kredi Bankası tarafından ev şeklinde bir radyo armağan edilmişti... Atatürk Orman Çiftliği'ndeki özel bölmesine yerleşen Mohini, ilk günler birazcık keyifsizdi. Çünkü Hindistan'dan gelirken, deniz havasına alışık olmadığından, anjine yakalanmıştı. Veterinerler, boğazına tentürdiyot sürerek onu iyileştirdiler. Ondan sonra yeni vatanına çabucak alışan Mohini, Türk çocuklarıyla çok iyi dost oldu. Ne var ki bir süre sonra Mohini'ye bir eş bulmak gerekti.

Bu kez, Azadi adında bir erkek fil geldi.

Mohini ile Azadi yıllarca birlikte yaşadılar. Ama erkek filler, hayvanat bahçelerinin koşullarına fazla dayanamıyorlar. Azadi de bundan yıllar önce öldü.

MOHİNİ ACABA ŞİMDİ NE YAPIYOR?

DOĞAN KARDEŞ POSTASI

İŞTE MOHİNİ

Mohini bugün 42 yaşında. Bakıcıları Hakkı Taşçıoğlu ve Metin Ada dışında, yabancılara karşı saldırgan. 6 ton ağırlığında ve günde yaklaşık 650 kilo ot yiyor. Her sabah, saat 11.00'de banyo yapıyor. Suyu çok seviyor. Yalnız, kafesinin içine atılan herşeyi, hortumuyla yakalayıp ağzına atmak gibi bir alışkanlığı var. Geçen ay, bir ziyaretçinin fena bir hareketle kafesine attığı üç pili de yutuvermiş. Aman çocuklar, siz siz olun, hayvanat bahçelerinde, kafeslerindeki hayvanlara, onlara zarar verecek şeyler atmayın. Ama hemen söyleyeyim, bu konuda, Mohini'nin bakıcıları, çocuklardan çok büyüklerden şikayetçi...

Mohini aradan geçen yıllar içinde diş de dökmüş. Biliyorsunuz, fillerin, kendilerini korumak için kullandıkları uzun, sivri dişleri vardır. Mohini'nin bir tek dişinin ağırlığı 6 kiloymuş.

Mohini'nin şimdi de bir arkadaşı var. "Şirin" adında bir Afrika fili! 16 yaşında ve Mohini'ye göre daha iri ve yırtıcı. O yüzden de ayağından zincirle bağlı. Afrika filleri Asya fillerine oranla daha iri olurlar. Kulakları da daha büyüktür.

Mohini yılda birkaç kez inatçılık dönemi geçiriyormuş. O zaman, gece kafesine girmemek için direniyormuş. Ama onun, Şirin gibi, sert hareketlerle karşılaştığında bağırıp çağırmak huyu yok. Bakıcısı Mohini'yi yaklaşık on emire alıştırmış. "Yat", "Kalk", "Selam ver", "Sopayı kaldır", "Başını salla" gibi komutlara hemen itaat ediyor. Zaten filler son derece zeki hayvanlardır. Bu yüzden de, Afrika fillerine göre daha yumuşak başlı olan Asya filleri, Hindistan'da evcilleştirilip çeşitli işlerde kullanılırlar.

Ankara Hayvanat Bahçesi'ndeki zürafa ailesi, bir yaşındaki yavruları Arif ile son derece mutlu. Yavruya, arife günü dünyaya geldiği için bu ad verilmiş. Baba zürafanın adı "Ceyar", anne zürafanınkiyse "Huylu". Arif çok ürkek ve yanına, bakıcısından başka kimseyi yanaştırmıyor. Bir yabancı yaklaştığında, kaçıp hemen annesine sığınıyor. Anlatılanlara bakılırsa annesi de onu, oldukça sert yöntemlerle koruyormuş. Hatta yeni işe alınan bir bakıcının kaburga kemiklerini kırmış. Anne zürafaya "Huylu" adı mahsus mu konmuş dersiniz?

Aslanlar perhizde

Size hayvanlar âleminden bir haberim daha var. Çin Halk Cumhuriyeti'nde gıda fiyatlarındaki artış önlenemezse, Pekin Hayvanat Bahçesi'ndeki 3000 hayvan mecburen rejim yapmaya başlayacakmış.

Hayvanat bahçesi yetkilileri pahalılık yüzünden, hayvanları istemeye istemeye daha az beslemek zorunda kaldıklarını söylüyorlar. Artık filler, muz yerine ot yiyecek, aslanlarsa haftada üç gün oruç tutacaklar. Ayrıca günde üç öğün yerine iki öğün yemek yiyecekler. Oysa, gıda maddelerine zam yapılmadan önce, Pekin Hayvanat Bahçesi'ndeki bütün et obur hayvanlar günde üç öğün pek sevdikleri tavuk ve tavşan eti ile besleniyorlarmış.

Yaşasın barış

Oh! Galiba sonunda İran ile Irak arasındaki savaş bitiyor. Tam 8 yıldır, iki güney komşumuz arasında süregiden bu savaşta, bir kısmı da çocuk olan bir milyondan çok insan öldü. Bu savaş hiç başlamasaydı olmaz mıydı? Niye bu kadar uzun sürdü? Başta Türkiye olmak üzere, çeşitli ülkeler ve bu arada Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Javier Perez de Cuellar'ın arabuluculuk girişimleri geçen haftalarda olumlu bir sonuca ulaştı. İki ülkenin de Perez de Cuellar'ın ateşkes önerisini kabul etmeleri barışa doğru atılan ilk adım.

Tarafların ateşkes kararına uyup uymadıklarını denetlemek üzere çeşitli ülkelerin oluşturduğu 350 kişilik heyette Türk temsilciler de var.

Savaşın sona erme olasılığının belirmesi, her iki ülkede ve dünyada büyük bir sevinçle karşılandı. Türk çocuklarının da bu sevinci paylaştıklarına kuşku yok.

Robot köpekler

Kendi kendine hareket eden, verilen komutları yerine getiren makinelere robot adı verildiğini biliyorsunuz değil mi? Amerika Birleşik Devletleri'nde, şimdi de robot köpekler yapıldı. Bizim paramızla 200 000 liraya satılan robot köpekler, 15 değişik komuta cevap verebiliyorlarmış. Plastik ve alüminyumdan yapılan bu mekanik kuçu-kuçular, "sola dön", "geri dön", "yakala" gibi emirleri yerine getirebiliyor, kızıl ötesi ışın sistemiyle çalışan gözleriyle odaya girenleri görüp, havlama şeklindeki sesli sinyallerle sahibini uyarabiliyormuş.

Avrupa'da çocuklar azalıyor

Avrupalı büyükbabalar kızgın. Her geçen gün, ülkelerinde doğan çocukların sayısı azalıyor. İrlanda dışında, Avrupa'nın bütün ülkelerinde yeni doğan çocuk sayısı yıldan yıla düşüyor.

Bir kuşak büyüyüp yetişkin oluyor, ama onun yerine alacak yeni kuşaklar bu yeri bir türlü dolduramıyor. Bu, gelecekte, Avrupa'da işçilerin, askerlerin, öğrencilerin de sayısının azalması demek. Fabrikalar, böyle bir tehlikeye karşı, insanların yerine makine kullanmaya çalışıyor.

Genç insanların sayısının azalması ve insan ömrünün uzaması,

2000'li yılların ortalarına doğru Avrupa'da ciddi problemlerin doğmasına neden olabilir. Çünkü çalışan insanların sayısı artmazken, emekli insanların sayısı durmadan çoğalıyor. Yapılan araştırmalara göre, 2020 yılında, Avrupa nüfusunun yüzde 55'ini ihtiyarlık yardımı alan emekliler oluşturacakmış. Bu kadar büyük bir kalabalığı küçük bir azınlığın beslemeye çalışması hiç de kolay bir şey değil.

Yeni bir galaksi

Amerikalı ve Avrupalı gökbilimciler, uzayda yeni bir galaksi keşfettiler. En son araştırma yöntemleriyle bulunan galaksinin dünyamızdan tam 15 milyar ışık yılı uzakta olduğu açıklandı. Bu ne demek biliyor musunuz? Düşünün ki ışık, bir saniyede 300 000 kilometre yol gidiyor. İşte bu müthiş hızla yolalan ışık, yeni galaksiden dünyaya ulaşmak için tam 15 milyar yıl gitmiş!

KONUSU SİZDEN KONUĞU BİZDEN

Ege, ayın röportajını uluslararası ralli şampiyonu Galip Gürel ile yaptı.

ENDONEZYA'DAKİ ZORLU YARIŞIN GALİBİYLE...

Sevgili arkadaşlar, "Konusu Sizden, Konuğu Bizden" bölümünde, ilgi duyduğunuz konularda sizlerin yapacağınız röportajlar yer alacak. İlk konuğumuz, Endonezya'da düzenlenen rallide, birinciliği kazanan Türk ekibindeki iki kişiden biri olan Galip Gürel. Kendisiyle Ege konuştu.

EGE: Bana "ralli" ne demek anlatır mısınız? Sonra da sizde bu merak nasıl doğdu. Asıl mesleğinizi de öğrenmek istiyorum.

G. GÜREL: Ralli, otomobille yapılan ve rallinin çeşidine göre değişik etaplardan oluşan, değişik zamanlama esaslarına göre düzenlenmiş bir yarıştır.

Ekip arkadaşım Ali ile birlikte katıldığımız "Camel Tropy" rallisi, 1980'den beri yapılıyor. Yol diye birşey yok. Kendi yönünü, gideceğin yeri, kendi imkânlarınla bulmak zorundasın. Ormanın içindeyken, pusulayla yol buluyorsun.

Gördüğün gibi asıl mesleğim diş hekimliği. Bu merakıma gelince... Doğa o kadar güzel ki. Doğa ile iç içe olmayı çok seviyorum. Ali ile gazetede bu yarışın ilanını görünce "Haydi, biz de başvuralım" dedik. Sonunda katılanlar arasında şanslı iki kişi de biz olduk.

EGE: Yarış arabalarının donanımlarını merak ediyorum? Biraz anlatır mısınız?

G.GÜREL: En önemli konu güvenliktir. Arabada, "Rollbar" adı verilen, şasiye bağlı borular vardır. Araba takla atsa da sizi korur. Ayrıca, kötü koşullar için bir de vinç bulunur, önde. Bir çukura düştün diyelim, vinci bir ağaca bağlıyorsun, arabayı çekip çıkarıyor. Bir de arabalar dizel motorlu. Ön camın orta seviyesine kadar gelen suların içinden bile rahatça geçebiliyorsun.

EGE: Kaç kilometre yol aldınız? Geceleri ne yapıyordunuz?

G. GÜREL: Onaltı gun boyunca 2 bin 400 kilometre yol aldık. Biz hamaklarımızda yatıyorduk. Bazı ekipler çadırlarda kalıyordu. Ormanda ya da kumsalda sabahlıyorduk.

EGE: Bu büyük yarış süresince başınızdan birçok olay geçmiştir. Bize bir tanesini anlatır mısınız?

G.GÜREL: Hepimizi heyecanlandıran bir olayı anlatayım size. Arabada üç kişiydik. Gazeteci Coşkun Aral da bizimleydi. Daha önce, önümüzden giden ekiplerin geçtiği bir köprüye doğru yaklaşıyorduk. Köprünün iyice zayıflamış olduğunu farkettik ve durduk. Etrafı kolaçan edip sağlam yerini saptamaya çalıştık. Ben arabayla yavaş yavaş ilerlemeye başladım. Arabanın ön tekerlekleri daha köprüye basmadan, köprü çöktü ve Coşkun, aşağı yukarı üç, üç buçuk metreden aşağıya uçtu. Önce onu

kurtardık. Sonra vinçle arabayı geri çektik. Koprü yıkıldığı için de, suların içinden karşı tarafa geçtik.

EGE: Epey zorlu bir mücadele. Peki sizi birinciliğe götüren ne oldu?

G. GÜREL: Birinci olmamızı, bir yerde ekip çalışmasına borçluyuz. Birbirimizi tamamlayarak, uyum içinde çalıştık. Bu kural zaten her iş için geçerlidir. Bu bizim ilk büyük denememizdi. Ali'nın daha önce de takım birincilikleri vardır. Kendisi eski basketbolcudur. Ben de uzun süre A Milli Takımda sutopu oynadım. Her ikimiz de, sporcu olmanın avantajlarını gorduk. Çünkü arabayla, adeta boğuşuyorduk.

EGE: Yarış için kaç kişi başvurmuştu?

Galip Gurel ve arkadaşları, Endonezya'daki zorlu yarışta yaman bir mücadele verdiler. Yollarını kendileri bulmak, zorundaydılar ve çok heyecanlı anlar yaşadılar. Sonuçta zafer onların oldu.

G. GÜREL: Önce 25 bin kişi başvurmuş. Bu sayı ilk değerlendirmeden sonra bine düşürüldü. Bu bin kişiye formlar dağıtıldı Yeniden bir değerlendirme yapıldı ve sayı 30'a indi. Otuz kişi, yarış koşullarında altı, yedi sınavdan geçtik. Sonunda dört kışı kaldık. İngiltere'de, en iyi eğitmenlerle zor bir çalışma yaptık. Çok büyük bir ormanda, üç gun surekli çalıştık. Sonunda dört kışı arasından seçilen, biz olduk.

EGE: Diğer takımlarla ilişkileriniz nasıldı?

G. GÜREL: Yarış boyunca, takımlar arasında büyuk bir yardımlaşma yaşandı. Zaten bu işi tek başınıza gerçekleştiremezsiniz. Bu yarışın bir birincisi vardı ki, bu bizdik. Centilmenlik kupasınıysa İngiliz takımı aldı. Onıki ülke arasında, başka ekiplere en fazla yardımcı olan onlardı çünkü.

EGE: Bir şey soracağım: Sürat felakettir deriz. Sizin bu konudaki düşünceniz ne?

G. GÜREL: Trafiğin olduğu yerde sürat felakettir. Yarışın yapıldığı yerde, zaten trafik diye bir şey sözkonusu değil. Sürekli olarak da etrafınızı kontrol ediyorsunuz. Hiçbir arabada bulunmayan emniyet tertibatına sahipsiniz. Her spor gibi, yarışın da kuralları var. Şehir içinde hiçbir zaman 50 kilometreden fazla sürat yapmayı düşunmeyiz. Başkalarının hayatını gözetmek zorundasınız çünkü. Bir orman alanı içindeyse, koşullara göre sürat yapılır. Ve burada sadece kendi hayatınız söz konusudur.

EGE: Seneye yine bu yarışa katılacak mısınız?

G. GÜREL: Bu yarış gelecek yıl Brezilya'da düzenleniyor. Fakat bu rallinin bir özelliği, bir kez katılanın bir daha katılamaması... Ancak benim, sporun pek çok dalına ilgim var, çoğunu da yapmaya çalışıyorum. Bu işi yapacak olanlara önerim şu: Spor tek başına bir şey ifade etmez. Önce okulunuzu bitirin. Her şey, zamanında ve yerinde olduğu zaman güzeldir.

Galip Gürel'e teşekkür ederek ayrıldık. Bundan sonraki sayılarımız için ilgi duyduğunuz konularda, mesleklerde çeşitli kişilerle birlikte olacağız. İlgilendiğiniz konuları bize yazın. Konuğu bulması bizden. Hoşçakalın.

ENDONEZYA'YI TANIYALIM

Yüzölçümü: 1.900.000 Km²
Nüfusu: 170.000.000
Başkenti: Jakarta Cakarta
Konuşulan Diller: Çoğunlukla Malezya ve Polinezya kökenli diller.
Dinler: İslam, Hinduizm, Budizm.
Siyasi Yapısı: Çok partili parlamenter rejim.
Tarihi Özelliği: 1945 yılına kadar Hollanda'nın sömürgesiydi.
Coğrafi Özellikleri: Endonezya Cumhuriyeti'nin toprakları, 13 bin 670 adadan oluşmuştur.
Ekonomik Durum: Tarıma ve madenciliğe dayalı karma ekonomi.
Önemli Ürünleri: Kauçuk, kahve, çay, tütün, baharat.

Uzay Ansiklopedisi

GEZEGENLERE YOLCULUK

Yazan: Tarık GÜNERSEL
Çizen: Kemal AYDABOL

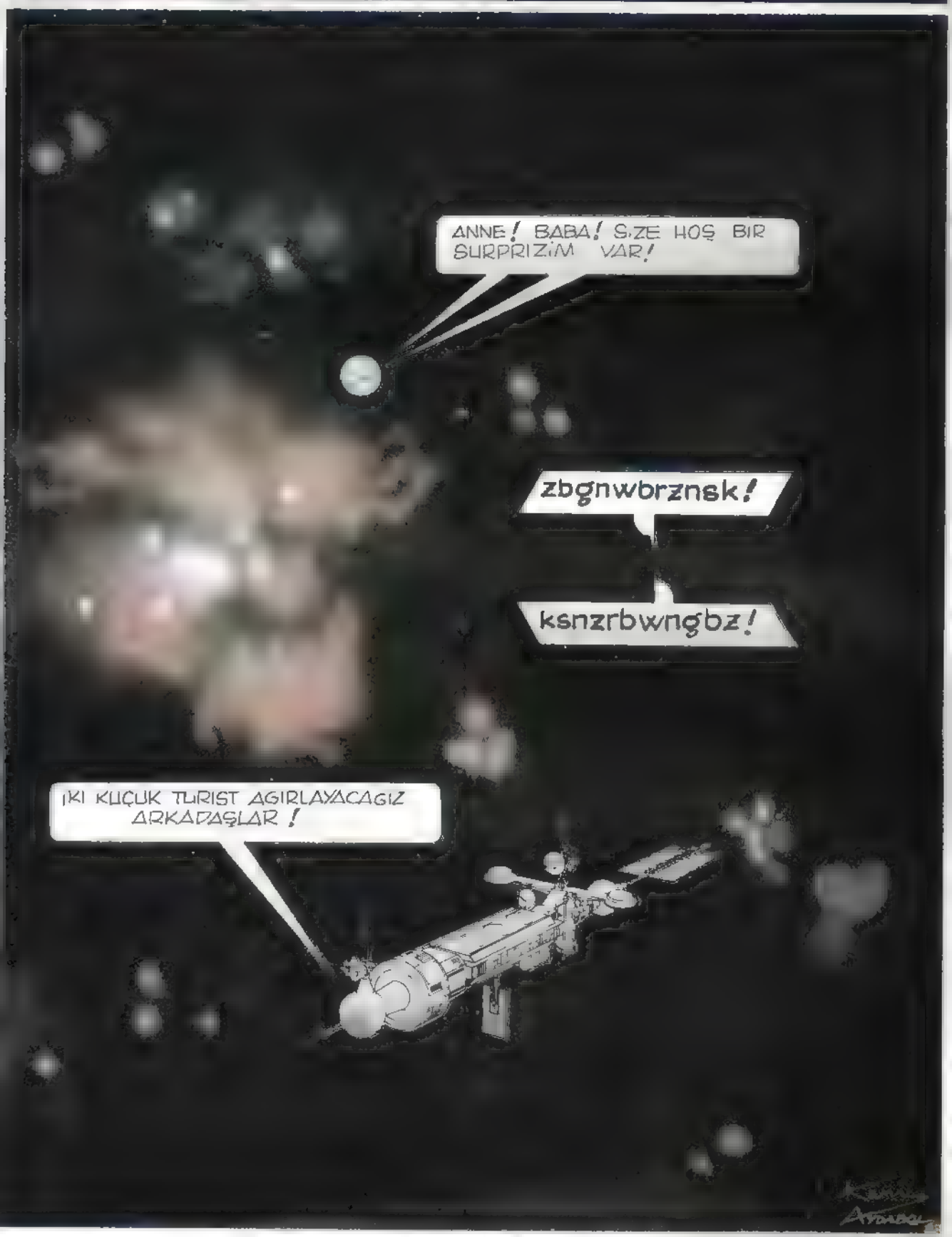

ANNE KOS! HABERLERI KAÇIRMA!
BU YILIN ULUSLARARASI ÇOCUK DERGİSİ ÖDÜLÜ DOĞAN KARDEŞ'E VERİLDİ BUNA GÖRE DERGİNİN İKİ KÜÇÜK ÇALIŞANI ELİF İLE BAYKAL UZAY YOLCULUĞU YAPACAK.
HARİKA BİR HABER BU CANIM! TEBRİK EDERİM!

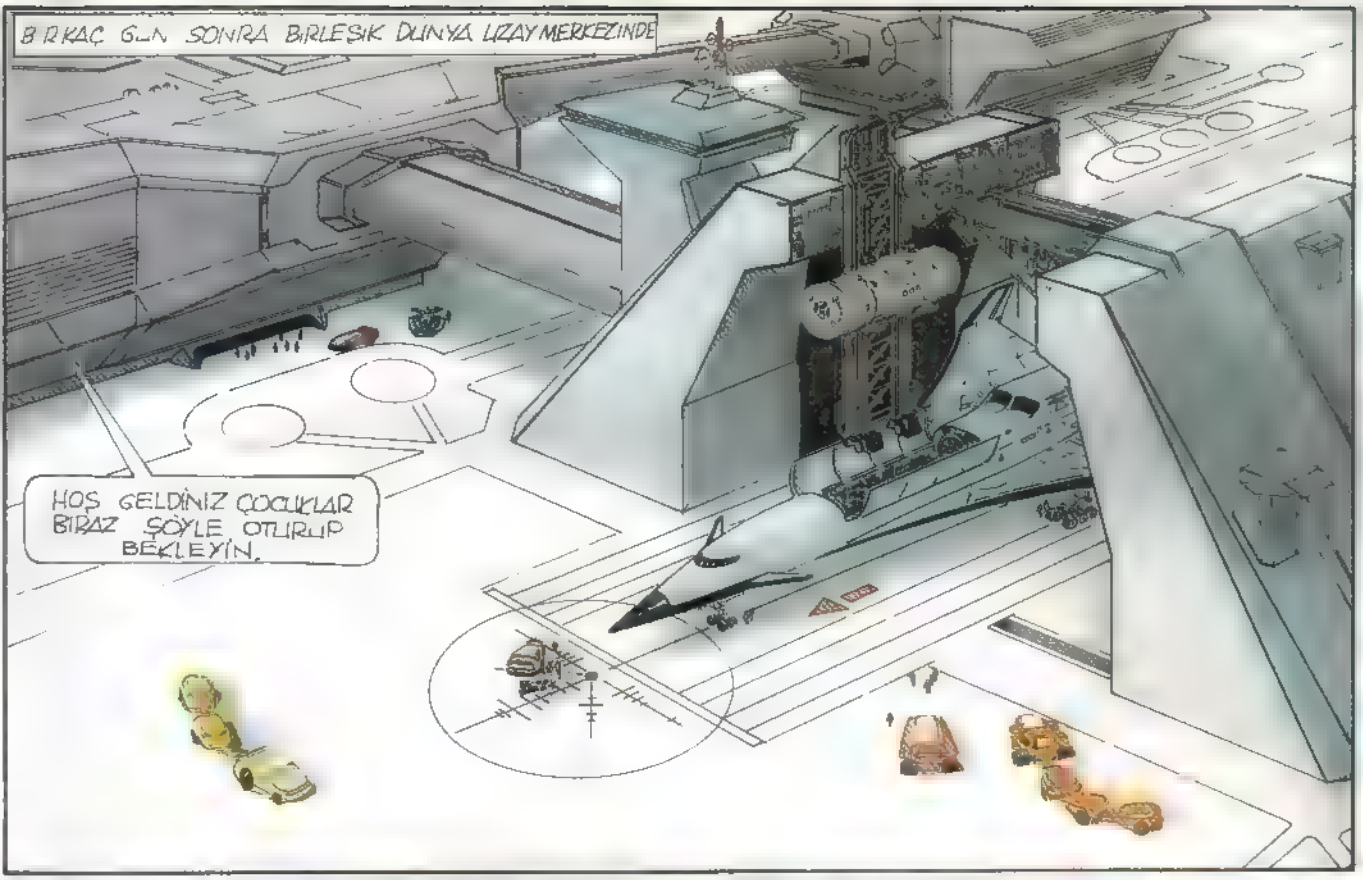
BİRKAÇ GÜN SONRA BİRLEŞİK DÜNYA UZAY MERKEZİNDE
HOŞ GELDİNİZ ÇOCUKLAR BİRAZ ŞÖYLE OTURUP BEKLEYİN.

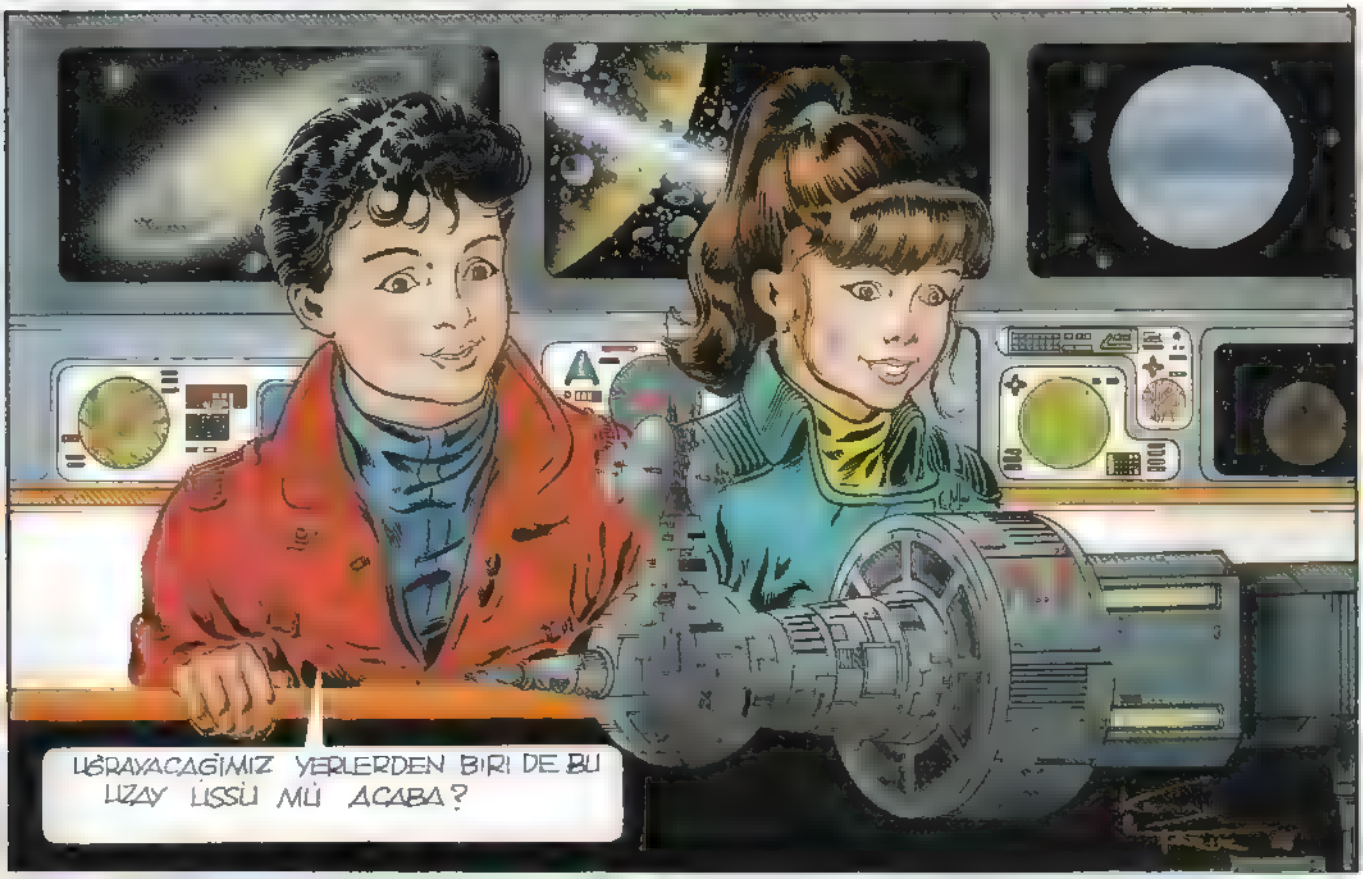
UĞRAYACAĞIMIZ YERLERDEN BİRİ DE BU UZAY LİSESİ MİDİR ACABA?

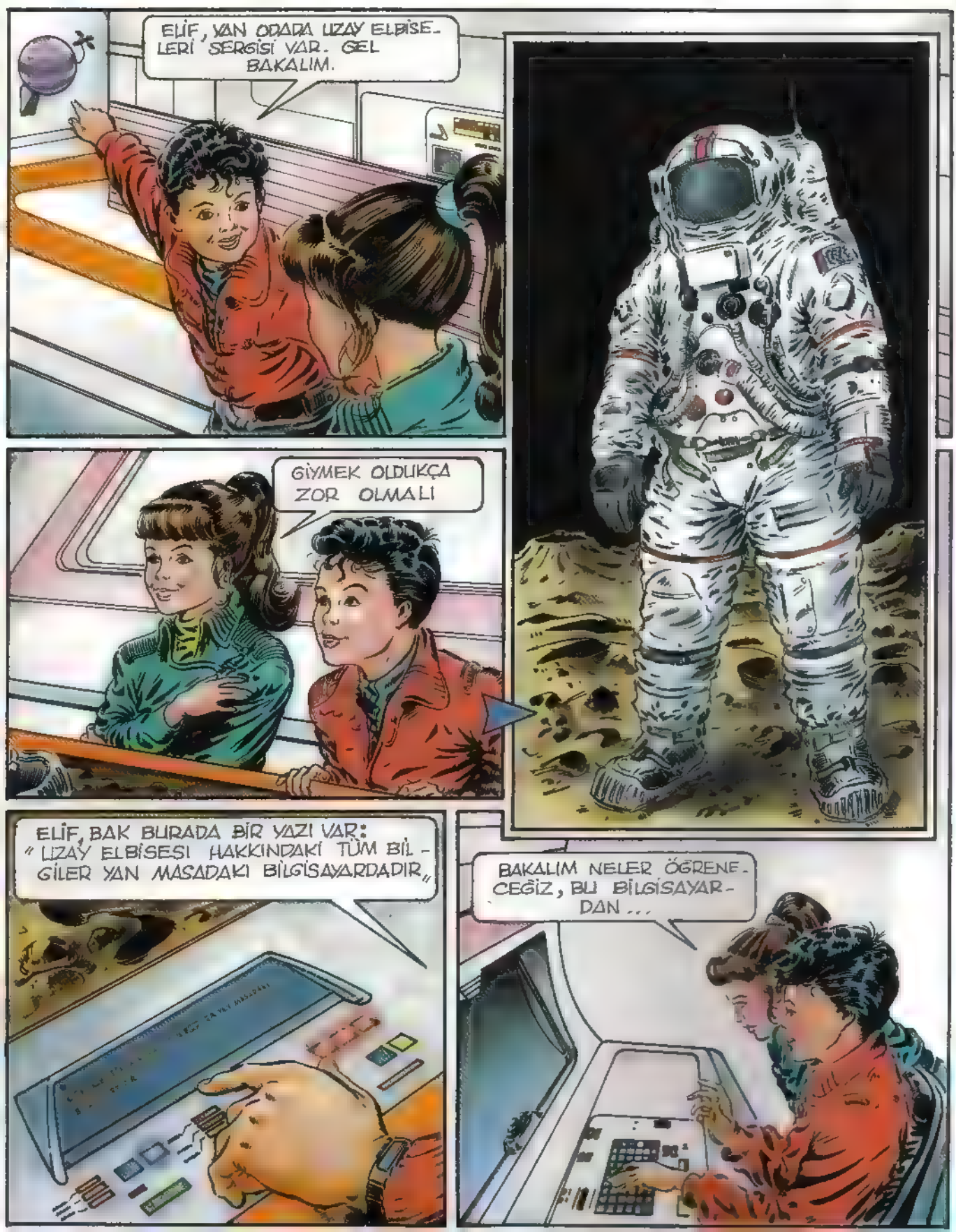
ELİF, YAN ODADA UZAY ELBİSELERİ SERGİSİ VAR. GEL BAKALIM.
GİYMEK OLDUKÇA ZOR OLMALI
ELİF, BAK BURADA BİR YAZI VAR: "UZAY ELBİSESİ HAKKINDAKİ TÜM BİLGİLER YAN MASADAKİ BİLGİSAYARDADIR"
BAKALIM NELER ÖĞRENECEĞİZ, BU BİLGİSAYARDAN...

UZAY ELBİSESİ İLE UZAYDA İLK ADIMLAR

BİR UZAY ELBİSESİ İÇİN HARCANAN PARA İLE 12 LÜKS OTOMOBİL ALABİLİRSİNİZ.

UZAY ELBİSESİ YERYÜZÜNÜN KÜÇÜK BİR PARÇASIDIR; GEREKEN HAVAYI, HAVA BASINCINI, ISIYI VE NEMİ SAĞLAR.

UZAY KAPSÜLÜNDE DIŞ TULUMU GİYMEYE GEREK YOKTUR, ÇÜNKÜ HAVA İLE ÖBÜR ŞEYLER ZATEN KAPSÜLDE SAĞLANMIŞTIR. KAPSÜLDE DAHA HAFİF VE AÇIK BİR GİYSİ OLAN İÇ TULUMU GİYİLİR. DAYANIKLI, ESNEK VE YANMAZ OLAN DIŞ TULUM BEYAZDIR.

DIŞ TULUM ASTRONOTU SANİYEDE 30 KM HIZLA YOL ALAN UFAK METEORİTLERDEN (UZAY TAŞLARINDAN) KORUYABİLİR. DAHA HIZLI OLANLARA DAYANIKLI DEĞİLDİR.

İNSANOĞLU UZAYA ÇIKTIKTAN 4 YIL SONRA, EVRENİ İÇİNE ALAN O SONSUZ BOŞLUKTA UZAY ELBİSESİ SAYESİNDE YÜRÜYEBİLDİ. SOVYET KOZMONOT (SOVYETLER, UZAY ADAMLARINA "KOZMONOT" DİYOR. BU AD, UZAY ANLAMINA GELEN "KOSMOS" SÖZCÜĞÜNDEN TÜRETİLMİŞTİR) ALBAY ALEKSİS LEONEV, UZAYDA YÜRÜMEYİ BAŞARAN İLK İNSANDIR. ALBAY LEONEV, 10 DAKİKA SÜREYLE UZAYI ADIMLARKEN, "GÖBEK KORDONU" İLE "VOSTOK" ADLI UZAY ARACINA BAĞLANMIŞTI.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ, AYNI YILIN 2 HAZİRAN'INDA UZAYDA YÜRÜYÜŞÜ GERÇEKLEŞTİRDİ. "GEMİNİ IV" ARACI İLE UZAYA ÇIKAN ASTRONOT (AMERİKALILAR DA UZAY ADAMLARINA "ASTRONOT" DİYOR. BU AD DA, GEZEGEN ANLAMINA GELEN "ASTRE" SÖZCÜĞÜNDEN TÜRETİLMİŞ) YARBAY EDWARD WHITE, BOŞLUKTA HEM 20 DAKİKA KALDI HEM DE İNSANIN UZAYDA SERBESTÇE HAREKET EDEBİLECEĞİNİ KANITLADI.

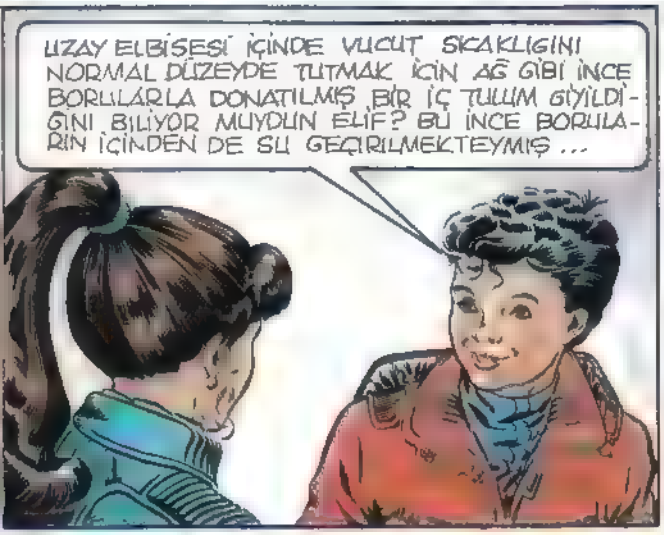

NUH'UN GEMİSİ AĞRI DAĞINDA MI?

İnsanlar çok eskiden beri evreni, doğa olaylarını ve kendilerini incelemiş, anlamaya çalışmıştır. Efsaneler bu anlama ihtiyacından doğmuştur. Bugün bize sadece ilginç birer masal gibi geliyorlar. Ama pek çok insan, uzun süre onları "doğru bilgi" saymıştır.

Sık sık sözü edilen, sizlerin de belki duyduğunuz bir Anadolu efsanesi ile başlıyoruz dizimize: TUFAN EFSANESİ. Tektanrılı dinlerin kutsal kitaplarında da geçen bu efsaneyle ilgili en eski yazılar, Sümerler'den kalan tabletlerde bulunmuştur. Irak'ta yapılan büyük bir kazı sırasında çıkarılan 2 500 kadar Sümer tabletinden, bugüne kadar 300'ü incelenebildi sadece.

Peki, Anadolu'muzla ilgisi ne bu efsanenin?

Ağrı Dağı.

Nuh'un gemisi Ağrı Dağı'nda mı gerçekten?

"Tufan efsanesinin doğmasına yolaçan bir olay, belki de gerçekten olmuştur" düşüncesiyle Ağrı Dağı'na çıkıp araştırmalar yapan ilk kişi, Parot adında bir bilim adamıydı. 1829 yılında tırmanmıştı Ağrı'ya. Onunla başlayan merak bugün de giderilmiş değil. Yine çeşitli araştırmacılar yurdumuzun bu en yüksek noktasını ziyaret ediyor, uçaklardan çekilen fotoğraflarla Nuh'un gemisini bulmaya çalışıyorlar.

Şimdi efsanemize, yani masalımıza başlayalım.

Başlangıçta her şey yolundaydı. Tanrı yarattıklarından memnundu. Dünya düzen içindeydi. Ama, bir süre sonra, insanlar çoğaldılar, aralarındaki anlaşmazlıklar arttı, birbirleriyle geçinemez oldular. Bir çoğu da aklını kötüye kullanıyordu. Her yer zorbalarla dolmuştu. Tanrı bu duruma pek öfkelendi. Ve iyiyi, güzeli, doğruyu unutan insanları cezalandırmak üzere büyük bir tufan tasarladı. Ama yarattıklarının tümüyle yok olmasını da istemiyordu. Onun için iyi, dürüst bir kişi olarak gördüğü Nuh'a kararını bildirdi. Ve ona bazı buyruklar verdi.

Nuh, Tanrı'nın buyrukları üzerine hemen çınar ağaçlarından bir gemi yapmaya koyuldu. Bu çınarları 40 yıldır kendisi yetiştirmişti.

O gemisini yapadursun, insanlar kendisiyle alay ediyor, "Önce Peygamber oldu, şimdi de marangoz! Gemi karada yüzecek herhalde!" diyorlardı.

Nuh, gemiyi Tanrı'nın buyruğuna göre üç katlı, gövdesi kuş, baş ve kıç kısmı horoz şeklinde inşa etti. İçini ve dışını ziftle su geçirmez hale getirdi. Teknenin uzunluğu 204, eni 34, yüksekliği de 20 metreydi. İçinde pek çok oda vardı. Işığı yukardan alıyordu. Kapısı ise yandaydı. Tanrı bütün canlıların soylarının devamını istediği için Nuh'a şöyle buyurdu: "Sen, oğulların karın, oğullarının karıları gemiye bine-

AĞRI

Ağrı, yurdumuzun doğu ucunda yer alan bir ilimiz. Kuzeyde Kars, doğuda Erzurum ve Muş, güneyde Bitlis ve Van illeriyle çevrilidir. Batıdaysa İran'la sınır komşusu.

Ağrı'nın yüzölçümü 11066 kilometrekare, nüfusu ise 450 000. Volkanik dağlarla kaplı olan bu ilimiz, ülkemizin en yüksek noktasını, Ağrı Dağı'nı da sınırları içinde bulunduruyor. Bir adı da Ararat olan Ağrı Dağı'nın yüksekliği 5165 metredir.

Arazinin engebeli yapısı ve iklimının sertliği yüzünden, Ağrı'da tarım gelişmemiştir. Buna karşılık hayvancılık ve hayvancılığa bağlı üretimler, il halkının başlıca geçim kaynağını oluşturur.

Ağrı'nın 8 ilçesi vardır. Bunlar; Merkez ilçe, Diyadın, Doğu Beyazıt, Eleşkirt, Hamur, Patnos, Taşlıçay ve Tutak'tır.

NUH'UN ARMAĞANI: AŞURE

Aşure dediğimiz tatlıyı hepiniz bilirsiniz. Bazılarınızın belki de çok sevdiği bir tatlıdır aşure. Aşurenin de o tufandan sonra ortaya çıktığını biliyor muydunuz? Bakın nasıl.

Nuh'un gemisindekiler aylarca yanlarına aldıkları yiyeceklerle yetinmişlerdi. En sonunda, ellerinde, her yiyecekten az bir parça kaldı. Bunun üzerine Nuh, kalan bütün yiyecekleri birleştirdi. Biraz buğday, biraz pirinç, biraz fasulye, azıcık nohut, üzüm, şeker derken... bugün bize kadar ulaşan aşure ortaya çıktı.

ceksiniz. Ve seninle birlikte, erkek ve dişi olmak uzere tum canlılardan birer çift alınacak. Yanınıza, hepinize yetecek kadar yiyecek de alın!"

Bunun uzerine Nuh, önce ailesini, sonra da hayvanları gemiye aldı. Tekneye ilk olarak karıncalar, en sonra da eşek binmişti. En alt kata dört ayaklılar, onun ustune insanlar, en ust kata da kuşlar yerleşmişti. Sonra kapıyı kapattılar. Gemidekiler aradan 7 gün geçtikten sonra, sabah yağmurun sesiyle uyandılar. Bu eşi, benzeri görülmemiş bir yağmurdu ve 40 gün, 40 gece sürdu. Buyuk bir tufan oldu. en yüksek dağlar bile su altında kaldı. Tanrı'nın cezalandırmak istediği bütün canlılar, yeryuzunden yok olup gitti. Nuh'un gemisi, içindekilerle birlikte 150 gun yani 5 ay boyunca dalgalarla boğuştu. Yedinci ayın onyedinci günü, gemi Ağrı Dağı'nda karaya oturdu.

Gemidekiler kırk gün boyunca suların çekilmesini bekledi. Sonra, Nuh, pencereyi açarak çevreyi kolaçan etmesi için kargayı gonderdi. Ama geri donmedi karga. Bulduğu bir leşi yemeğe koyuldu ve gemiyi unuttu. Onun için de, beyaz rengi siyaha donuştu. Nuh, yedi gun sonra guvercini yolladı. Kuş, gagasında zeytin dalı ve ayağında yosunlarla dondu.

gemiye. Suların çekilmekte olduğunu anladı boylece Nuh. Yedi gun sonra ikinci bir guvercin daha gönderdi ve guvercin, basacak kuru bir toprak bulduğu için donmedi geriye.

Bunun üzerine Nuh, gemisinin kapısını açtı. Toprak kurumuştu, sağ kalan canlılar dışarı çıktılar, dünyaya yayıldılar... Tufan ya da Nuh efsanesi böyle işte. Peki devamı yok mu? Var. Bir şekliyle şöyle:

Tanrı yaptığından memnundu. Nuh'a, "Seninle kalan her canlı soyunu sürdursün" diye buyurdu. Nuh ve ailesi, boylece toprağı ekip biçmeye, insan soyunu sürdurmeye koyuldu. Ama kotülük ortadan kalkmış mıydı? Ne yazık ki hayır! Sakın bu kurnazlıkla Nuh'un gemisine girmeyi başaran Şeytan'ın işi olmasın! Çunku efsanenin bir şekline gore, gemiye en arkadan giren eşeğin kuyruğuna Şeytan asılmıştı ve eşek kuyruğunu bir türlü kurtaramıyordu. Onun gemiye binemediğini goren Nuh da, "Çabuk ol, Şeytan'la bile olsan gel!" demişti.

"Şeytana uydum" deyimi, işte buradan kaynaklanır. Tufan Efsanesi'nin bir başka şeklindeyse olay şoyle son bulur: Tanrı, verdiği cezadan oturu pişman olmuştu. Nuh'a, "Bir daha boyle cezalar vermeyeceğim insanlara" dedi ve ekledi: "İşte sana soz veriyorum. Bu sözümü unutmamak için de işte şuraya gokkuşağını koyuyorum!"

Sevgili arkadaşlar, hepiniz bir, hatta birkaç yabancı dil bilmeyi istersiniz kuşkusuz. Büyüklerimiz ne demiş? Bir dil, bir insan... Hele ulaşım ve iletişim araçlarının durmadan gelişmesi sonucu, iyice küçülen dünyamızda yabancı dil bilgisi, şimdi çok daha fazla önemli. Ama, insanın kendi ana dilini iyi konuşup, iyi yazması bundan daha mı az önemli sanki? Türkçe derslerinizde, öğretmenleriniz, belli bir program içinde size Türkçemizi güzel konuşup, güzel yazmanın kurallarını öğretiyor. Bu sayfalarda, ben de sizlere, günlük konuşmalarda, günlük yazışmalarda farkına varmadan yapılan dil hatalarını göstermeğe çalışacağım.

NE NEDİR?

DİKKAT KARIŞTIRMA!

Kımı sözcukıer birbirlerine çok benzer Aynı harflerle yazılırlar Ama bir küçuk ışaret bunların anlamlarını olduğu gibi değiştirir. Örneğin hâlâ sozcuğu bunlardan bırıdır

Bılıyorsunuz "Şimdiye kadar ya da o zamana kadar, henuz' anlamına kullanılan "hâlâ" boyle yazılır Yanı ıkı a'nın da uzerinde düzeltme işareti (^) vardır. Bu sozcuğü "hala" olarak yazarsak "babanın kız kardeşi'nı anlatmış oluruz Bırıncı a'nın uzerine değil de ıkıncı a'nın uzenne duzeltme ışaretı koyarak yazarsak "halâ", bu da "boşluk" anlamına gelir

Bır düzeltme ışareti sözcüğun anlamını nasıl değiştırdı?

Dıkkate değmez mı?

KARŞIT MAÇ

Karşıt anlamlı sözcükler bir basket-bol maçı yapmaya karar verdiler. Maç okul çıkışı bahçede yapılacaktı Ben de hakem olacaktım. Fakat maç başlamadan önce bir anlaşmazlık olmuştu Çünkü takımlardan bırı yanlış oyuncu oynatıyordu. Neyse kı bu oyuncuyu hemen buldum da maç başlayabıldı. Şimdı ıkı takımın oyuncularını aşağıya yazıyorum Bakalım sız de bu oyuncuyu bulabilecek mısınız?

A TAKIMI	B TAKIMI
ŞİŞMAN	ZAYIF
UZUN	KISA
DOĞRU	GERÇEK
ISLAK	KURU
HIZLI	YAVAŞ

Maçı kim mi kazandı? Benden duymuş olmayın ama, "Şişman" "Hızlı lar . Çünkü B takımı "Yanlış"ın yerine 'Gerçek"ı oynatmak istıyordu.

DİLİMİZİ KORUYALIM

Eskimiş, günlük yaşamımızdan çıkmış sözcükleri kullanmayalım. Bugün hangimiz "teşebbüs, vazife, teminat, muamele, ihtiva etmek" sözcüklerini kullanıyoruz? Söylenişleri bile ne kadar zor. Bunların yerine "girişim, görev, güvence, işlem, kapsamak" demek daha güzel değil mi?

KİMLİK

Adım NOKTA. Kalemin ucu kâğıda değer değmez benim yaşamım başlar. Bazen kendimi bir parantez içine alarak ben kimim diye düşündüğüm olur. İşte böyle: (.)

Balık denizleri sever, kuşlar gökyüzünü. Ben ise cümlelerin sonlarını severim

(vb., Prof., sn.) gibi kısaltmalardan sonra beni görebilirsiniz

Sıra gösteren harf ve sayılardan sonra, bir de -(i)nci ekinin yerine kullanılabilirim

Beni tarih bildiren sayı dizileri arasında görebilirsiniz. Örneğin Alican'ın doğum tarihinde: 18.2.1979

Saatı gösteren sayılarda da soluk alırım, sayı basamakları arasında da Gördüğünüz gibi boyumun küçüklüğüne bakmayın, ne yararlı işlerim var benim

DİLİMİZİN USTALARI

"Her ulus, turistik propoganda için ülkesinin güzelliklerini ve bu arada plajlarını över. Bu doğaldır. Ama Dünyanın hiçbir yerinde hatıra diye plajlardan yuz gram kum satın alınarak saklanmaz. Oysa Akdenizin plaj kumları, ozellikle sarı kumlar, turistler tarafından alınıp saklanmaktadır. Hatta yüz gram yerine kilolarca alanlar da vardır."

Bu alıntı ünlü yazarımız Halikarnas Balıkçısı'nın 'Akdeniz Kıyıları" adlı yazısından Alıcan yazıyı okuyunca pek beğenmiş. Alican güzel bir şey okudu mu bunu arkadaşlarıyla paylaşmayı sever, yazıyı okuduktan sonra da bana geldi. Keyfinin yanında biraz sınırli gibiydi. Çünkü yazıda, elbette yazarımız tarafından değil, üç önemli yanlış yapılmıştı. Hem yazıyı okudu hem de bu yanlışları bana anlattı. Ben de size aktarıyorum bunları

İşte Alıcan'ın bulduğu yanlışlar

1) propaganda sozcuğü propoganda diye yazılmış Doğrusu propaganda olacaktı.
2) dunyanın sözcüğü büyük(D) harfiyle yazılmış, yanı Dünyanın diye Oysa küçük (d) ile yazılması gerekirdi. Çünku gokbilim ve coğrafyayla ilgili konular dışında guneş, dünya ve ay sozcükleri küçük yazılır.
3) Akdenızın derken Akdeniz' den sonra şimdi olduğu gibi kesme işareti (') konulması gerekirdi. Çünkü özel adlardan sonra, (Akdeniz de bir özel ad olduğuna göre) kesme işareti kullanılır."

Teşekkür ederim Alıcan'a.

VİRGÜLLER NEREDE?

"Dülger Balığının Ölümü" Sait Faik' in en güzel öykülerinden biri.

Bu öykünün ilk paragrafını aşağıya alıyorum. Yalnız dikkat edersenız hiç noktalama işareti kullanmadım. Bakalım siz nasıl noktalayacaksınız?

"Dülger balığı denizlerin görünüşü pek dehşetli fakat huyu pek uysal pek zavallı bir yaratığıdır. Birçok yerlerde çiviye kesere eğriye kerpetene testereye eğeye benzer çıkıntılan kemikle kılçık arası dikenleri vardır. Dulger balığı adı bunlardan ötürü ona takılmış olmalı."

Öyku
SAK
LAM
BAÇ

Yazan: Aslı OZER Çizen: Feridun ORAL

Sanki her zamankinden daha soğuk bir kış mevsimiydi. Öyle soğuktu öyle soğuktu ki, hiçbir hayvan yiyecek bulmak için bile olsa yuvasından burnunun ucunu çıkarmayı istemiyordu. Her biri kendi yuvasına kapanmış, ocağı olan ocağını yakmış, olmayanlar sımsıcak yorganlarının altına girmiş ısınmaya çalışıyorlardı. Tabii, en çok da ilkbaharın gelmesini, havaların ısınmasını ve o koca ormanda diledikleri gibi oynamayı düşünüyorlardı.

Ormanda sadece tavşanlar durumlarından memnun görünüyorlardı. Öteki hayvanların ortalıkta olmamaları tavşanlar, biraz üzüyordu, ama kimseyi de birlikte oynamak için zorlayamazlardı ya!

Tavşanlar, kışın gelmesiyle bambaşka güzelliklere bürünmüş olan o koskoca ormanın ve kışın tadını çıkarmaya bakıyorlardı. Sabah akşam yağan kar, ağaçları beyaza boyamıştı. Çok güzel bir görüntüydü bu. Hele karın yağmadığı bazı geceler gökyüzünde pırıl pırıl parlayan ayın ışığıyla daha da büyüleyici oluyordu orman.

Kışın yalnız soğuk değil aynı zamanda güzel bir mevsim olduğunun tavşanlar farkındaydılar. Çünkü onlar hep dışarda, karda oyunlar oynuyorlardı. En çok sevdikleri de saklambaç oynamaktı. Tamam tamam hemen karşı çıkmayın! Ben de biliyorum tavşanların en çok havuçtan hoşlandıklarını, ama şimdi oyunlardan söz ediyorum. Evet, saklambaç oynamak tavşanları çok eğlendiriyordu. Karla kaplanmış ormanda bir araya geliyor, ebe seçip oyunlarına başlıyorlardı. Ebe gözlerini kapayıp sayıyor, arkadaşları da saklanıyorlardı. Saklambaçın bu kadar eğlenceli olabileceğini düşünmüyordunuz değil mi? Tabii, bizim tavşanlar gibi oynamak aklınıza gelmemiştir ya da gelmiştir de büyükleriniz "Bu kışta kıyamette dışarda saklambaç mı oynanırmış!" demişlerdir.

Tavşanların en büyük eğlencesi, ebe tavşan, dalları bembeyaz karla kaplı ağaca yüzünü dayamış sayı sayarken hoplaya zıplaya karın üzerinde çeşit çeşit ayak izleri bıraktıktan sonra bir yere saklanmak ve ebenin onları bulmaya çalışmasını izlemekti.

Sayması bitip arkasına dönen ebe tavşan onca ayak izi arasında hangisini izleyeceğini bilemez, şaşkın şaşkın ne yöne gideyim, diye düşünüp dururdu. Tam ki, tavşanlardan biri dayanamayıp ses verene kadar.

Oyunları bitirdikten sonra da kahkahalar atarak yuvalarına dönerler, pencerelerinden yağan kara bakarak uykuya dalarlardı. Rüyalarında da karda başka oyunlar oynarlardı.

BİZİ YAŞATAN DOĞA

Sevgili arkadaşlar, hepimiz, doğanın ne olduğunu biliyoruz. Ama doğanın ne kadar değerli, ne kadar önemli olduğunun yeterince farkında mıyız acaba? Sanırım Ankaralı kardeşlerim, kışları başkentimizin üzerine çöken kirli havayı soluklamak zorunda kaldıkları için çevre kirliliğinin bizi yaşatan doğaya ne kadar çok zarar verdiğini görüyorlardır. Asfalt yollar ve beton yapılarla kaplı kentlerde oturmak zorunda olan kardeşlerimin hepsi de, güzel havalarda ve boş zamanlarda, eğlenecek, oyun oynayabilecek bir yeşil alanı arıyorlardır.

Ama doğa, yalnızca, içinde nefes aldığımız ortam, gözümüze hoş gelen bir deniz veya kır manzarası değil. Küçücük bir bitkiden dev ağaçlara, tek hücreli yaratıklardan insana kadar, tüm canlılarıyla bir bütün.

Bu bölümde, işte bu bütünü anlamaya, tanımaya çalışacağız. Doğayı tanıdıkça, onu korumanın, onu temiz tutmanın ne kadar önemli olduğunu daha yakından anlayacağız.

Kelaynak anlatıyor

Benim adım Kelaynak. Kimileri çirkin bir kuş olduğumu söyler. Galiba tüylerimin güneşte nasıl parladığını görmedi bunu söyleyenler... Aslında aldırmıyorum güzelliğime, çirkinliğime; benim derdim bambaşka.

Ailem dünyadan silinip yok olmak üzere.

Bir zamanlar Asya'da, Afrika'da, Avrupa'da sayılamayacak kadar çok akrabam vardı. Oysa bugün 50-60 kadar kaldık.

Bir grup Fas'ta yaşıyor. Ben ve ailem yazları Türkiye'nin Fırat Nehri kıyısındaki bir kasabada, Urfa'nın Birecik bölgesinde yaşıyoruz. Daha doğrusu ölmemeye, yok olmamaya çalışıyoruz. Kışın nereye gittiğimi de sizler araştırın, bulun.

Biz kelaynaklar tarıma zarar veren çekirgelerle beslenir, çiftçilere yardım ederiz. Ama bizim avladığımız böcekleri öldürmek için tarlalara atılan zehirli ilaçlar önce bu böcekleri, sonra da onlarla beslenen bizleri zehirledi. Pek çok arkadaşımız bu yüzden öldü. Galiba bizler de bu zehirlere dayanamayacağız artık.

BESİN ZİNCİRİ

Yaşamın sürmesi için temiz hava, temiz su yetmez. Bir de beslenmek gerekir. Tüm canlılar bir şeyler yemek zorundadır. Bitkiler kendi besinlerini kendileri üretir. Bazı hayvanlar da onları yer, onları da diğer hayvanlar... Bütün canlılar arasında devam eden bu ilişkiye "besin zinciri" diyoruz.

Doğadaki yaratıklar arasında, tek hücreli en ilkel canlıdan çok hücreli en gelişmiş canlıya, insana kadar ulaşan mükemmel bir denge vardır. Her canlı, varlığı ile başka canlıların yaşamasını kolaylaştırır, daha doğrusu ona yardım eder.

Şöyle bir örnek verebiliriz:

Güneş, toprağa gömülen bir tohumun yeşerip fidan, sonra da ağaç olmasına yardımcı olur. Ağaç, yapraklarını döktüğü zaman altında verimli topraklar oluşur. Bu toprakta bitkiler

DÜNYA BİR DAKİKADA ÇÖPLÜK OLDU

Doğa ve çevre sorunlarıyla ilgilenen örgütlere "Yeşiller" adı verildiğini duymuşsunuzdur.

İngiltere'deki Yeşiller, çevre kirliliğine karşı insanları uyarmak üzere, tıpkı aritmetikteki "sadeleştirme" işlemi yapar gibi, zamanı sadeleştirmeye gitmişler.

Bu işlem sonunda, 4 milyar 600 milyon yıl yaşında olan dünyamızın bugün 46 yaşında olduğunu varsayan Yeşiller, bu süreç içindeki çeşitli evrimleri şöyle belirliyorlar: Dünyamız ancak 42 yaşına geldiği zaman yaşam başladı. 45 yaşına geldiğinde, daha dinozor dediğimiz dev sürüngenler bile görünmüyordu. Bundan sekiz ay kadar önce memeliler ortaya çıktı. Modern insan dediğimiz yaratık dört saattir ortada dolaşıyor. Son bir saat içinde tarımı keşfetti. Bir dakika önce de "sanayi devrimi" dediğimiz olay başladı. İşte bu altmış saniyelik süreç içinde, modern insan yeryüzünü çöpluğe çevirdi. 500 canlı türünün yokolmasına neden oldu!

Ne kötü değil mi? Gerçek zamanı, belli bir oran içinde küçülttüğümüzde, Güneş sistemimizin tek yaşanabilir köşesi olan Dünya'mızı ne büyük bir hızla yaşanmaz hale getirdiğimiz daha iyi anlaşılıyor.

yetişir. Bitkileri yiyen evcil koyunlar etiyle sütüyle, yünüyle insanın besin ve giyim ihtiyacını karşılar.

Öte yandan aynı bitkiler fotosentez adı verilen bir işlemle havadaki karbondioksiti (kirli havayı) oksijene (temiz havaya) dönüştürür. Yine bu bitkiler otçul bazı hayvanlara, onlar da yırtıcı canlılara besin olurlar. Tarla farelerinin çakallara, çakalların kurtlara yem olduğu gibi.

Denizlerde de aynı doğal denge, canlıların yaşamını sürdürür. Gözle görülmeyen, tek hücreli planktonlar küçük balıkların, onlar büyük balıkların, hepsi birden insanların besini olur.

Bakın, şimdi size saydığım bu doğal denge zincirindeki halkalardan birini ortadan kaldırdığımızı düşünelim; denizlerdeki planktonlar dünyadaki oksijenin yüzde 70'ini üretir. Suların bilinçsizce kirletilmesi nedeniyle bu canlılar yok olsa, insanlar da dahil, tüm canlılar oksijensizlikten boğulur. Ya da kurtların yok olduğunu düşünelim. Sayıları kurtlar tarafından dengede tutulan çakallar doğal düşmanları yok olduğu için aşırı derecede üreyecek, tarla fareleri beslenmelerine yetmeyeceği için bu kez tavuk kümeslerine saldıracaklar.

Acaba benim, kelaynağın neslinin tükenmesi o çevreye ne gibi zararlar verecek biliyor musunuz? Tabii, o kadar kendimi beğenmiş değilim. Tüm denizleri kaplayan planktonlar kadar önemli saymıyorum kendimi. Görevim, belki de belirli çevrelerdeki çekirge akınlarını önlemekti. Fakat bugün bilim adamları hiç akla gelmedik ufak bir canlının bile doğa dengesini bozabileceğinden korkmaktalar.

ORMANGİLLER

İsmail GÜLGEÇ

BAŞKA ÜLKELER
BAŞKA İNSANLAR

HAYDİ GÜNEY AMERİ

Anlatan:
Gülten DAYIOĞLU

Benimle Guney Amerika gezisine var mısınız?

Guney Amerika, en az on bın yıldan bu yana, insanların yaşadığı bir kıta. Burada bulunan uluslar, ülkeler, binlerce yılın izlerini varlıklarında taşıyor. Yerliler, başka kıtalara göçü benimsememiş. Hep, başka ülke insanları buralara akın etmişler Yerli uygarlığın uzerinde yabancı uygarlıklar, katmanlar oluşturmuş

Gerçekten Güney Amerika, dağı, taşı, iklımı, bitkı örtüsü, hayvanları, madenleri, tarihi, sanatı, Kızılderili ya da melez insanlarıyla çok ılgınç bır yaşam ortamı

Başı dumanlı sıra dağlar, buzullarla kaplı doruklar, balta girmemiş ormanlar, ansiklopedilerden tanıdığımız bınbır çeşıt hayvan, coşkun şelaleler ve kollarıyla kıtayı bır baştan bır başa aşan gorkemli Amazon nehrı!

Bu doğal gorunumuyle insana hem ölçüsuz bır coşku hem de urkuntu veren Guney Amerika, dunyamızın en guzel kara parçalarından

Bu yazı dizisinde, pek az tanıdığımız Güney Amerika kıtasını dolaşacak, heyecanlı serüvenler yaşayacak, Güney Amerikalı çocuklarla tanışacağız...

KA'YA

biri Güney Amerika'ya Yeni Dünya da deniliyor. Yeni Dunya'daki ülkeler, bazı yörelerden birbirlerine benzeşiyor. Bu benzerlik, özellikle kentlerde daha çok Kentlerin bir bölümü eski, bir bölümü yeni. Güney Amerika kıtasının çok yeri, eskiden İspanyol sömurgesiydi. Şimdilerde bu durum sona ermiş. İspanyollardan kalma eski semtler hâlâ o günlerin izlerini yansıtıyor. Senyörlerden kalma görkemli konaklar, saraylar, çok yaş lanmış, ama hâlâ onurla dimdik ayakta duran, soylu insanları andırıyor

Yeni semtlerdeki görünüm, ülkemizdeki yeni yerleşim alanlarının benzeri. Kimi yerde göz alabildiğine gecekondular. Kimi yerde gorkemli koşkler ya da gokdelenler...

Amazon çevresinde ya da dağlardaki yolu izi bilinmeyen yaylalar da yaşayan Kızılderililer, dün olduğu gibi bugün de yaşamlarını, doğalarına uygun ortamlarda sürdürüyor. Bence, gezinin en ılgınç bölümleri buralar.

Örneğin, üçbin beşyüz metre yüksekliktekı bir dağın doruğuna kurulmuş olan Maça Pıçu, gerçek Kızılderilerle omuz omuza gezip diz dize oturduğumuz, Cusco kenti

Maça Piçu, dünyaca ünlü İnka medeniyetine beşiklik etmiş, görkemli, şaşırtıcı, düşündürücü ve de yer yer ürkütücü. Bu tarihsel beldeyi, kızıldenli bir çocuk bulmuş. Sonra dünyanın dört bir yanından gelen bilginler, kenti ortaya çıkarmışlar. Ama, kalıntıların gızı henüz çozülememiş.

Maça Piçu'yu gezerken ulumayı andıran ürkünç sesler duyarsanız korkmayın. Nedenini anlatacağım. Burada yükseklik, dağ tutması yapıyor. İnsan dalgalı denizdeymiş gıbı sağa sola yalpalıyor. Kimi gezginlerin de burunlarından kan fışkırıyor. O gezginlerden bırı de benim Dorukta, oksijen maskesinden fazla uzaklaşmamak gerekıyor.

Çevremızı saran Kızılderililer o denli sevecen kil.. Doruğa uyum sağlayamayan gezginlerin eline bırer tutam ot veriyorlar. Bu ot koklanınca, gerçekten baş dönmesi, dağ tutması kalmıyor.

Giriş yazısında sizlere bu tür ayrıntılardan söz etmeyecektım. Her şeyı yerı geldikçe öğrenecektınız. Ama, dayanamadım besbelli. Ağzımdan

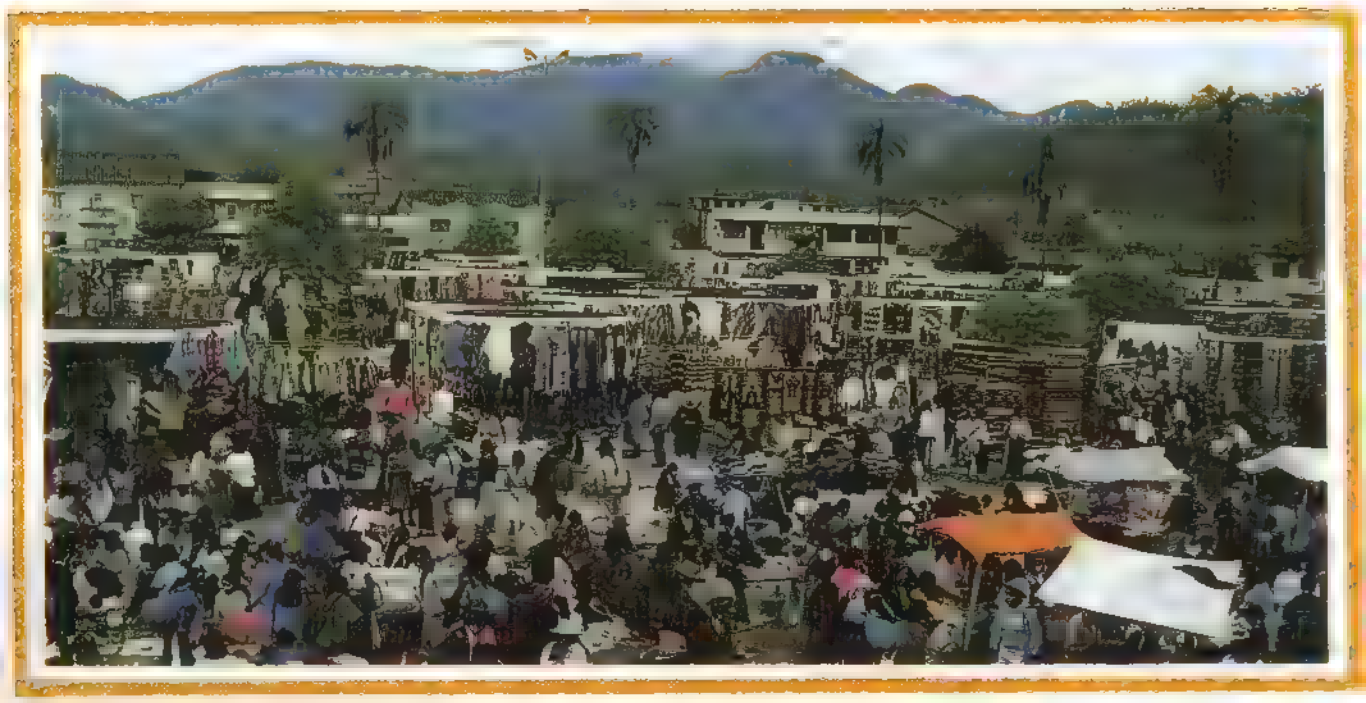

epey söz kaçırdım. Aslında bu ilk yazıyla amacım, sizleri Güney Amerika gezisine davet etmekti. Konu açılınca kendimi tutamadım. Yeni Dünya'yı anlatmaya giriştim.

Neyse, çağrımı yineliyorum. Hep birlikte Güney Amerika'ya gitmeye ne dersiniz?

Bir zamanlar serüven ve para düşkünü Avrupalıları mıknatıs gibi çeken ünlü altın yatakları artık bomboş. Ama altın müzelerine gideriz. Göz kamaştırıcı altın filizlerini, külçeleri, altından yapılma eşyaları görürüz. Bu altınlar uğruna yaşanmış serüvenleri dinleriz.

Kızılderililerin korkunç maskelerini takarız. Lamalara bineriz. Kızılderililerle tarzanca konuşur, dost oluruz. Sonra da yeni dostlarımızla anı resimleri çektiririz. Bir Kızılderili bebek, anasından dişleri çıkmış olarak doğarsa ne olur biliyor musunuz? Peru'nun dünyaca ünlü büyücüleri ilginizi çeker mi? Papağanların öfkelenince köpek gibi insanı ısırıp etini koparduğını duymuş muydunuz? İnsanların ağızlarından düşmeyen çikletin ana maddesi Güney Amerika'dan geliyor. Patatesin, domatesin, mısırın, tütünün ana vatanını tanımak istemez misiniz?

İstersenız, CANGIL denilen tropikal ormanlara gireriz. Oralarda bin bir çeşit bitki ve hayvan var. Ama, biz fazla derinlere gitmeyiz. İnsanlar için tehlikeli olmayan bölümlerde gezeriz. Görülmemiş güzellikteki kelebeklerin peşlerine takılırız. Karşımıza dev kertenkeleler çıkabilir. Su kuşları, saçlarımıza değerek süzülüp geçebilir. Geveze papağanlarla, ötücü kuşların birbirine karışan sesleri, şelalelerin çağıltıları ürkü verebilir. Ama biz yine de gezimizi sürdürürüz. Arjantin'in ünlü çiftliklerinde kovboylarla tanışırız. Rodeo gösterilerini izleriz. İstersenız ırı bir köpek görünümündeki küçük atlara bineriz.

Bir kızılderili bebek, anasından dişleri çıkmış olarak doğarsa ne olur biliyor musunuz? Peru'nun dünyaca ünlü büyücüleri ilginizi çeker mi? Papağanların, öfkelenince köpek gibi insanı ısırıp etini koparduğını duymuş muydunuz?

Dışlı trenlerle, teleferiklerle dağ doruklarına tırmanır, dünyanın en güzel kenti Rio do Janeyro'nun kuşbaşı görünümünü izleriz. Büyük futbolcu Pele'nin ülkesi Brezilya'ya gideriz. Dünya futboluna beşiklik etmiş, ünlü statları görürüz.

Kristof Kolomb'un 1498 de üçüncü keşif gezisi sırasında, Güney Amerika'ya ayak bastığını biliyorsunuz. Peki, Kristof Kolomb, bu yeni dünyanın tam neresinde karaya çıktığını biliyor musunuz?

Uçakla ekvator çizgisi geçilirken, çocuk yolculara diploma gibi bir kanıt belgesi verildiğini duydunuz mu? Bu yolculuğa çıkarsak, bu belgeden birer tane de sizler edinebilirsiniz.

Benimle birlikte, geziye çıkmaya karar verirseniz, daha neler yapabiliriz, neler!

Bu yolculuk, kimi gün gülünç, kimi gün korkulu, acıklı ya da iç burkucu olaylarla unutamayacağınız bir gezi olacak. Bir kez daha soruyorum: Var mısınız?

"Varız, ama nasıl?" diyeceksiniz. Çok kolay!

Birkaç ay önce ben, Güney Amerika'ya gittim. Venezuella, Peru, Lima, Cusco, Maça Pıçu, Arjantin, Rio de Janeyro, Iguassu şelaleleri ve oradaki tropik ormanları, Paraguay, Brezilya, Buenos Aires'i ve buraların yakın çevrelerini bir güzel gezdim.

Gerçekten, bu gezi sırasında acı tatlı ya da gülünç pek çok serüven yaşadım. Korka korka, helikoptere bile bindim. Pek çok şaşırtıcı olay ve görünüme tanık oldum. Örneğin, bindiğimiz uçağa bomba kondu. Canımızı dar kurtardık. Ya çocuk hırsızlar tarafından yol ortasında soyulmaya ne dersiniz! Elin gurbetinde, yüksek ateşle yataklara düşüp herkes gezerken, otel odasında inim inim inlediğim günleri anımsamak istemiyorum. Ama, yine de bu konuyu açmadan duramam.

Sizlere bu yazı dizisinde, Güney Amerika'ya yaptığım gorkemli geziyi tüm ayrıntılarıyla anlatacağım. O zaman, benimle birlikte oralara gitmiş gibi olacaksınız. Yazılarımı okurken, gezi sırasında duyumsadığım sevince, neşeye, coşkuya, korkuya, ürkuye, şaşkınlığa ve ölçüsüz mutluluğa ortak olacaksınız.

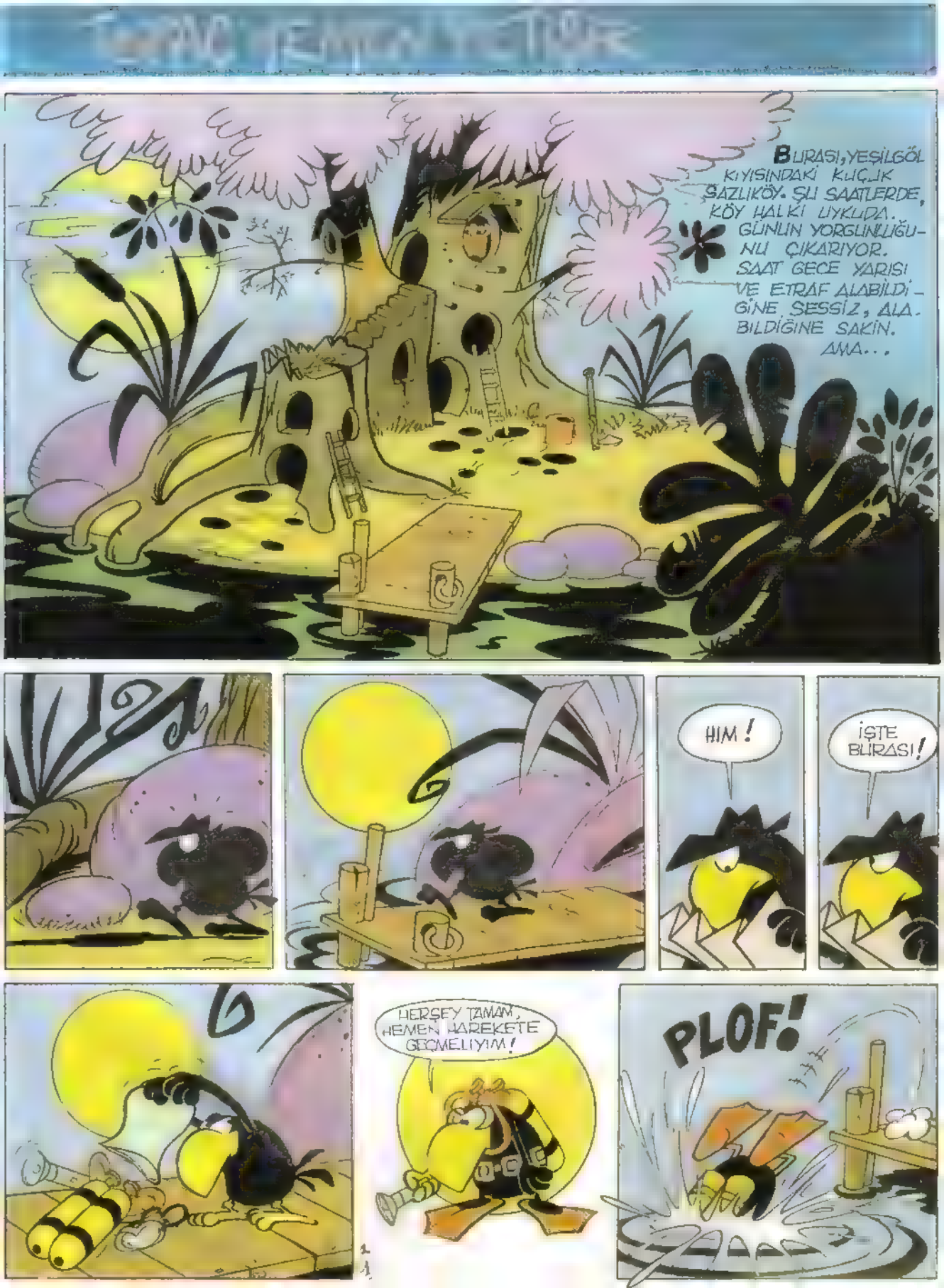
BURASI, YEŞİLGÖL KIYISINDAKİ KÜÇÜK SAZLIKÖY. ŞU SAATLERDE, KÖY HALKI UYKUDA. GÜNÜN YORGUNLUĞUNU ÇIKARIYOR. SAAT GECE YARISI VE ETRAF ALABİLDİĞİNE SESSİZ, ALABİLDİĞİNE SAKİN. AMA...
HIM!
İŞTE BURASI!
HERŞEY TAMAM, HEMEN HAREKETE GEÇMELİYİM!
PLOF!

HEH! HEH! HEH!
HAZİNE YERLİ YERİNDE DURUYOR, KRAL ÇOK SEVİNEK!
BİRKAÇ SAAT SONRA, SAZLI KÖY'DEN BİRKAÇ KİLOMETRE UZAKTA, KRAL I.ZANZİM'İN SARAYINDA...
?
ANLAT!
EVET EFENDİMİZ
HAZİNE ORADA DURUYOR! AMA YEŞİLGÖL HALKI BİZE ENGEL OLABİLİR!
HEPSİNİ EZİN! KİMSE ZANZİM'E KARŞI DURAMAZ! BEN AÇGÖZLÜ KRALLARIN SOYUNDAN GELİYORUM!!!
BANA HEMEN KARAKAMİKAZE LERİMİ ÇAĞIRIN!
SELÂM SANA EY DEVLETLÜ, HAŞMETLÜ OTURAKLI ZANZİM!
YEŞİLGÖL'Ü TALAN EDECEKSİNİZ! PLÂNIN BİRİNCİ BÖLÜMÜ HEMEN UYGULANSIN!
BAŞÜSTÜNE EFENDİMİZ!

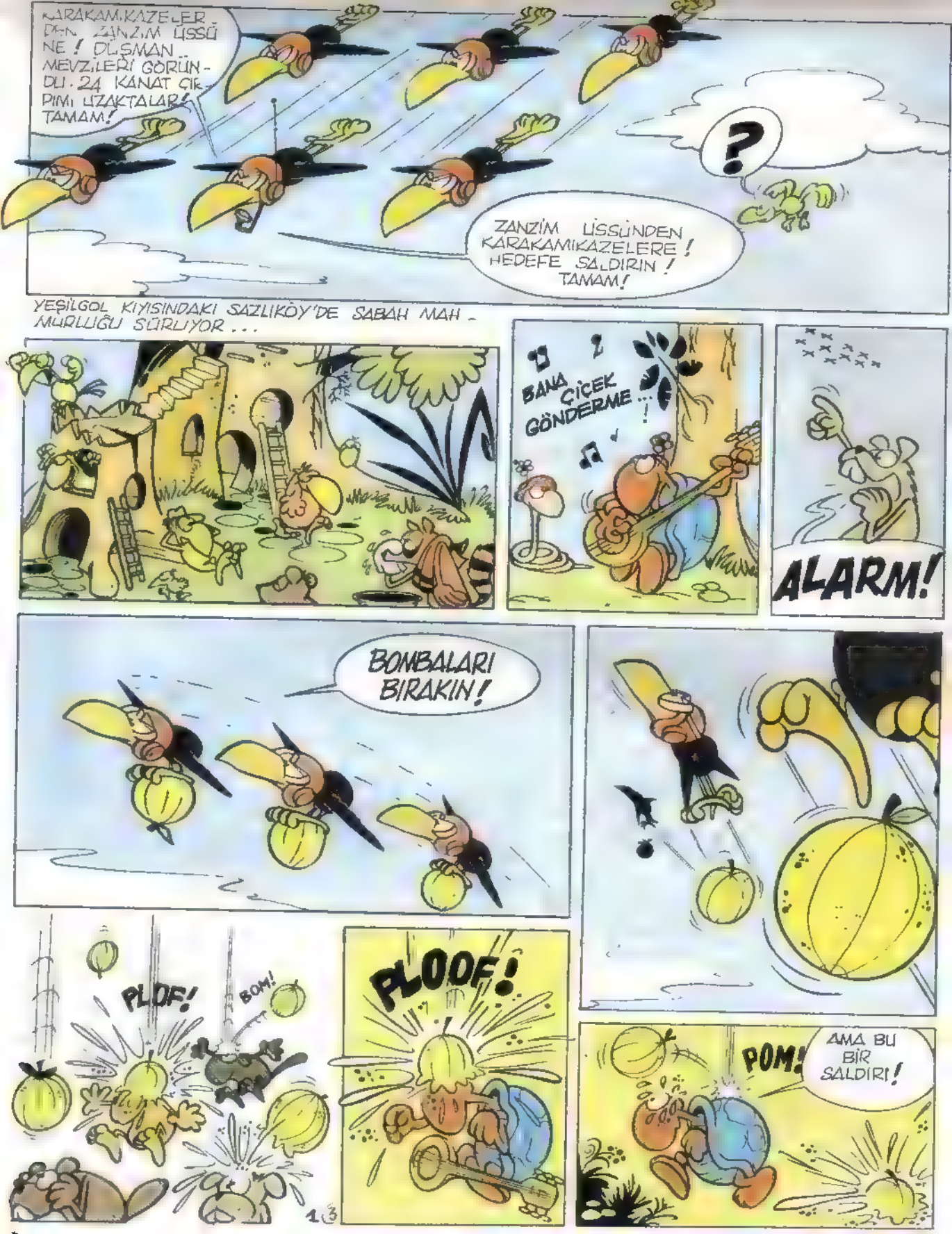
KARAKAM.KAZELER DEN ZANZİM ÜSSÜ NE ! DÜŞMAN .. MEVZİLERİ GÖRÜN - DÜ . 24 KANAT ÇIK - PIMI UZAKTALAR! TAMAM!
?
ZANZİM ÜSSÜNDEN KARAKAMIKAZELERE ! HEDEFE SALDIRIN ! TAMAM!
YEŞİLGOL KIYISINDAKI SAZLIKÖY'DE SABAH MAH - MURLUĞU SÜRÜYOR ...
BANA ÇİÇEK GÖNDERME !
ALARM!
BOMBALARI BIRAKIN!
PLOF!
BOM!
PLOOF!
POM!
AMA BU BİR SALDIRI!
13

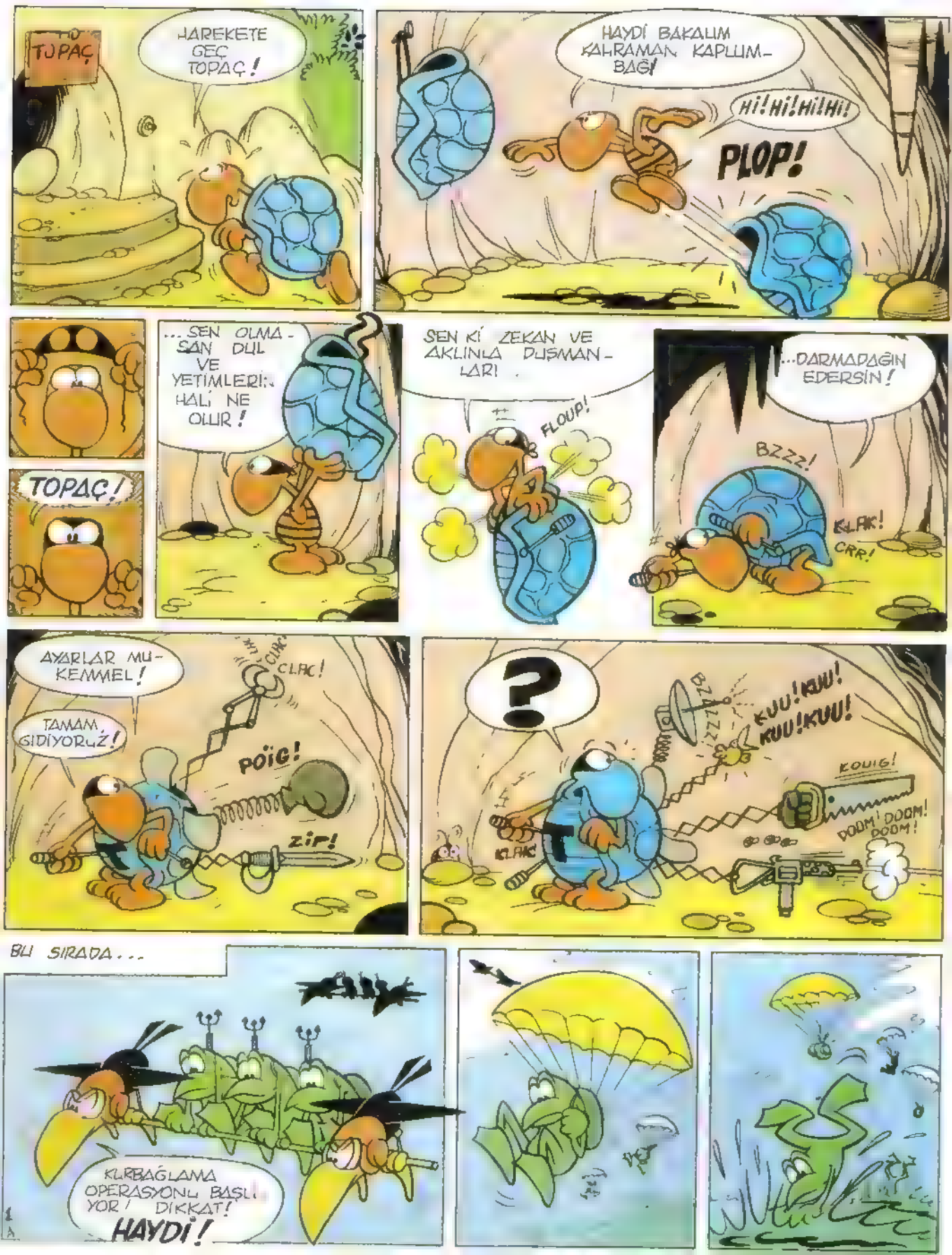
TOPAÇ
HAREKETE GEÇ TOPAÇ!
HAYDİ BAKALIM KAHRAMAN, KAPLUM-BAĞI!
Hi!Hi!Hi!Hi!
PLOP!
...SEN OLMA-SAN DUL VE YETİMLERİN HALİ NE OLUR!
TOPAÇ!
SEN Kİ ZEKAN VE AKLINLA DÜŞMAN-LARI
FLOUP!
...DARMADAĞIN EDERSİN!
BZZZ!
KLAK!
CRR!
AYARLAR MÜ-KEMMEL!
TAMAM, GİDİYORUZ!
CLAC!
POİG!
zir!
?
BZZZZ
KUU!KUU! KUU!KUU!
KOUIG!
DOOM! DOOM! DOOM!
KLAK
BU SIRADA...
KURBAĞLAMA OPERASYONU BAŞLI-YOR! DİKKAT!
HAYDİ!

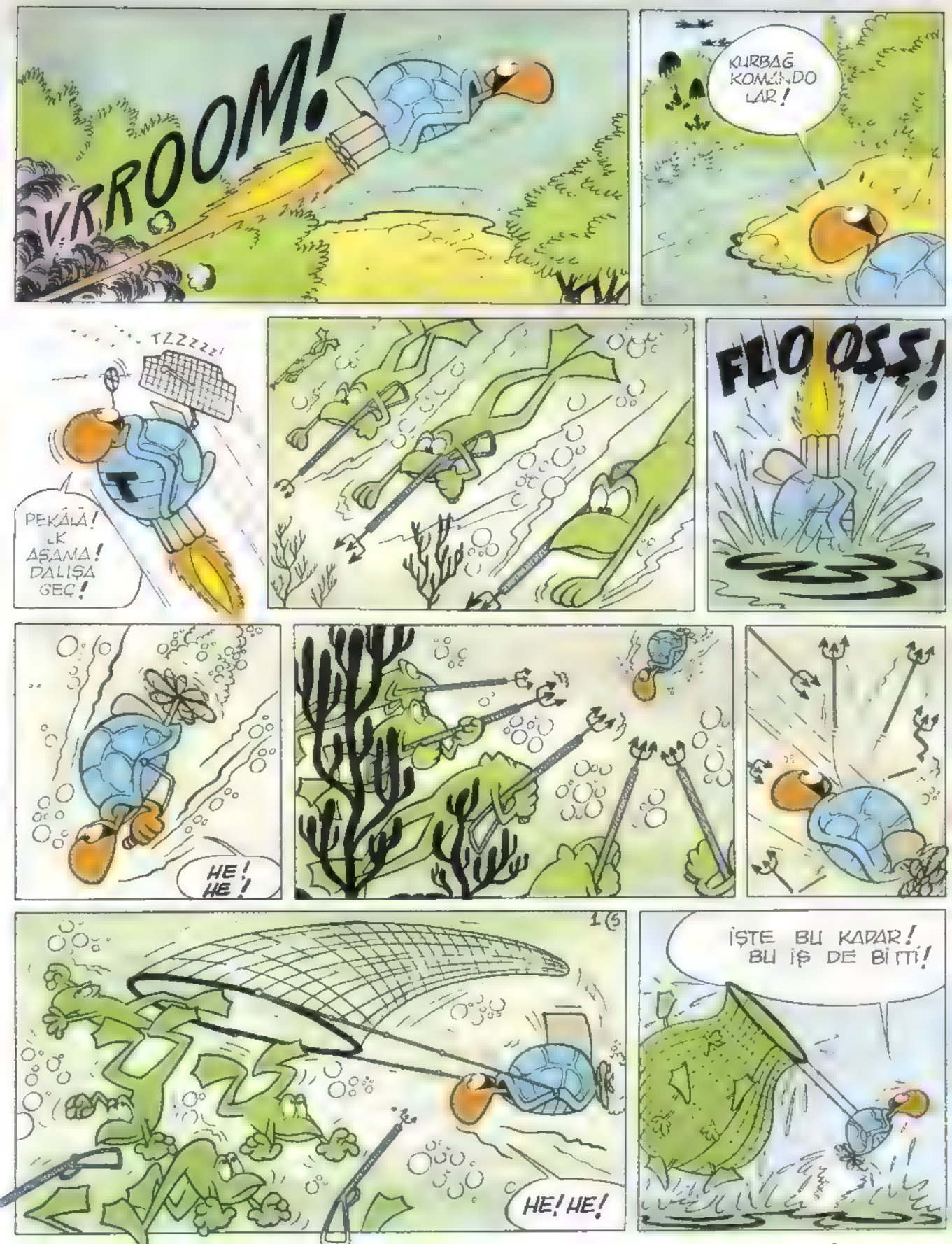
VRROOM!
KURBAĞ KOMANDOLAR!
TZZzzz!
PEKÂLÂ! 1K AŞAMA! DALIŞA GEÇ!
FLOOŞŞ!
HE! HE!
1/5
HE! HE!
İŞTE BU KADAR! BU İŞ DE BİTTİ!

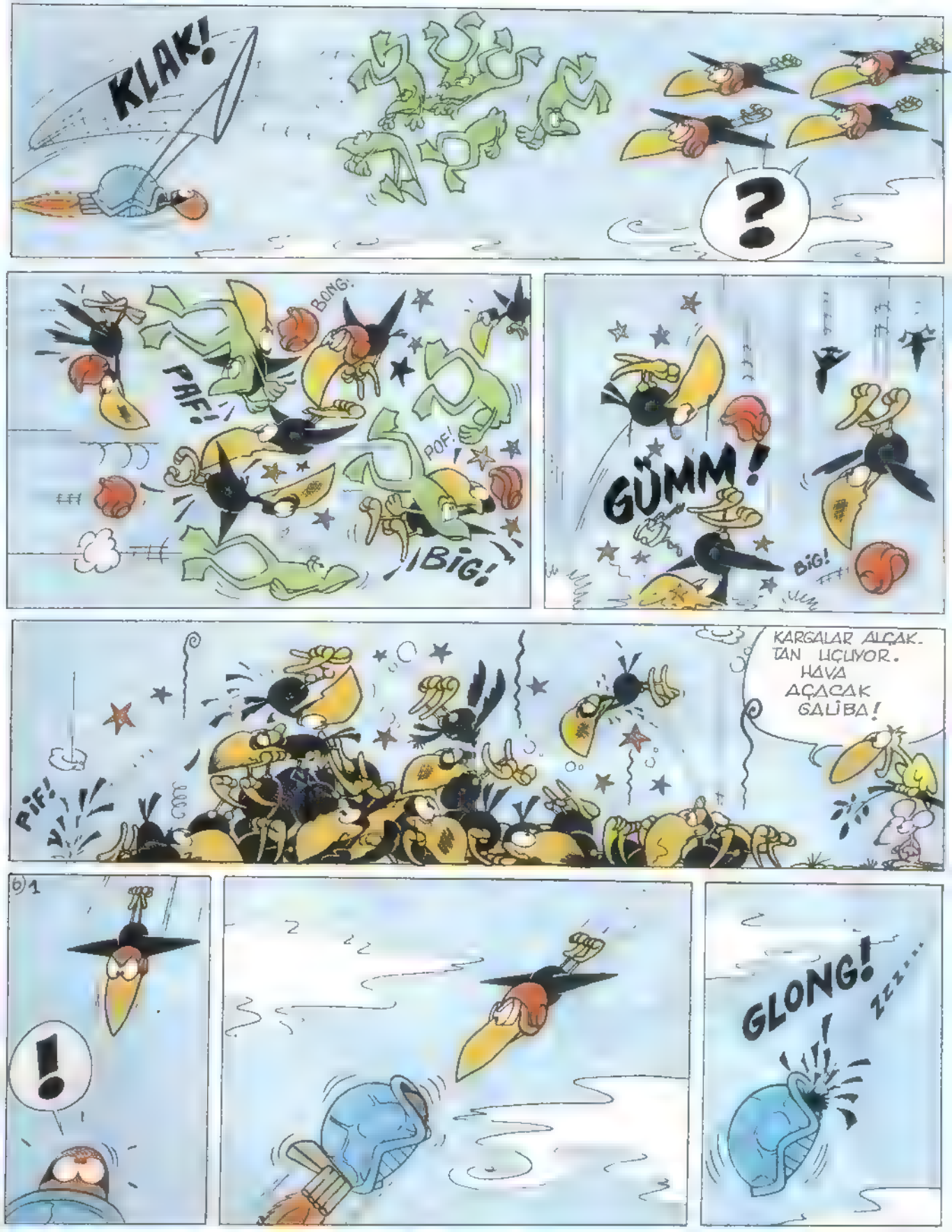
KLAK!
?
BONG!
PAF!
POF!
BIG!
GÜMM!
BIG!
KARGALAR ALÇAK TAN UÇUYOR. HAVA AÇACAK GALİBA!
PİF!
6)1
!
Z
GLONG!
ZZZ...

ZIP!
BZZ!
BIG!
BIG!
PLAF!
GLONG!
TO-PAÇ!
HOOP!
BRAVO! YAŞA TOPAÇ! NE KADAR DA YAKIŞIKLI!
İŞTE BU KADAR! BU İŞ DE BİTTİ!
TOPAÇ
OFF, KENDİMİ YORGUN HİSSEDİYORUM!
NELER OLUYOR?
GÖRMEDİN Mİ?
BÜYÜK, YAKIŞIKLI, YENİLMEZ TOPAÇ YETİŞTİ! ZORBALARI YENİP, ZAYIFLARIN HAKKINI KORUDU TOPAÇ!
YAAA!
HAYDİ ŞUNLARIN TÜYLERİNİ YOLALIM! SOĞUK KIŞLAR İÇİN YORGAN YAPARIZ!
BÖYLECE DAHA SONRA I. ZANZİM'İN SARAYINDA...
BECERİKSİZLER! APTALLAR! İŞE YARAMAZLAR SÜRÜSÜ! MEĞER KIZARMIŞ PİLİÇLERDEN BİR ORDUYA KOMUTA EDİYORMUŞUM! ŞİMDİ DEFOLUN! GİDİP GİYİNİN... KAHREDİCİ İNTİKAMIM İÇİN VERECEĞİM EMİRLERİ BEKLEYİN!

BİL BUL EĞLEN

"Doğan Kardeş"inizin poşetinin içinde "Çinmece"nizin karesini bulacaksınız. Kareyi dikkatlice 7 parçaya ayırın. Büyüklerinizden yardım isteyebilirsiniz. Bağlantı noktalarında kalabilecek çapakları çinmece poşetine koyduğum zımpara kâğıdı ile temizleyin kl, problemleri çözerken size güçlük çıkarmasın. Çinmece'nizi iyi saklayın. Çünkü bundan sonraki sayılarımda da size yeni yeni problemler vereceğim. Parçalar kaybolursa, problemleri çözemezsiniz!

Çinmece

Çinmece, bir karenin 7 değişik şekilde ayrılmış parçalarıyla oynanan bir zekâ oyunu. Asıl adı "Tangram" Ama ben, ilk kez Çin'de ortaya çıktığı için, ona "Çinmece" demeyi öneriyorum

19 Yüzyılın başlarında Avrupa ve Amerika'da da yaygınlaşan bu zevkli ve uğraştırıcı oyun, bugün de çok seviliyor

Zekâ oyunları üzerinde geniş bir bilgisi ve araştırmaları olan Sam Loyd'a bakılırsa, "Tangram" adı, Tanrı "Tan" dan kaynaklanmaktaymış. Daha başka araştırmacılarsa, bu adın Çin'deki 'Tang' sulalesinin adıyla, Grekçede "yazı" anlamına gelen 'Gramma" sözcüğünün birleşmesinden oluştuğunu öne sürüyor.

Araştırmacılar, Archimedes, Euklides, Pitagoras gibi eski Yunanlı bilginlerin "Tangram'ı bildiklerini söylüyor

Fransız İmparatoru Napolyon' un da en büyük eğlencesi olan bu oyun, görsel düşünmemizi, göz ve el uyumunu sağlamamızı, matematiğe modern matematiğe ve çeşitli testlere hazırlanmamız, kolaylaştıracak

Aşağıda, Çinmeceyi oluşturan parçaların çeşitli şekillerde bir araya getirilmesiyle oluşan bir dizi problem var. Elinizdeki 7 parçayı uygun şekilde bir araya getirerek, problem olarak verilen şekli ortaya çıkarmanız gerekiyor. Yalnız şunu unutmayın: Problem olarak verilen şekilleri yaparken, 7 parçanın hepsini de kullanmalı ve hiç birini bir diğerinin üzerine bindirmemelisiniz
Örnek olarak, çözülmüş bir problem veriyorum. Ama hemen söyleyeyim: Çinmece, göründüğü kadar kolay bir oyun değil. Anne ve babalarınızı bile uğraştıracak kadar çetin problemlerle karşılaşacağınızı şimdiden söyleyebilirim.
İyi eğlenceler!

Problemler:

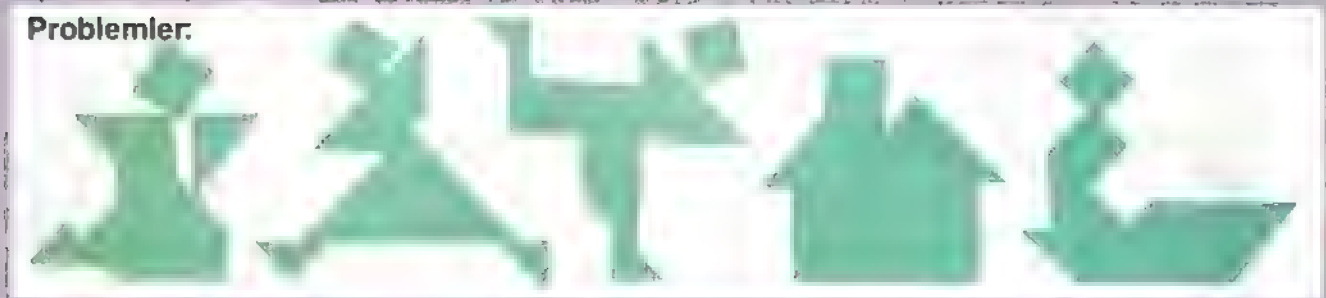

Yeni ders yılı başlarken, sizlere yararlı olabilecek bir önerim var. Kalemleriniz, fırçalarınız için sevimli kutular yapmaya ne dersiniz? Malzemelerinizi, elinizin altında bulunan, kolayca elde edebileceğiniz şeylerden seçtim. Haydi iş başına!

MALZEME: Beyaz karton, renkli elişi kâğıtları, yapıştırıcı, makas, renkli kalemler, yün iplik, pergel ve cetvel.

1 Çapı 8 Cm yüksekliği 12 Cm ve uzun kenarı 25 Cm olan silindirin açılımını kartona çiziyoruz, sonra da kesiyoruz. Keserken, yapıştırma payı olarak 1 Cm bırakmayı unutmamalıyız. Kutumuz, üst ağzı açık olacağı için, silindirin de bir tabanı olmayacak. Silindirimiz, yapıştırırken, bir yandan da kutumuzu süsleyeceğimiz parçaları hazırlayacağız.

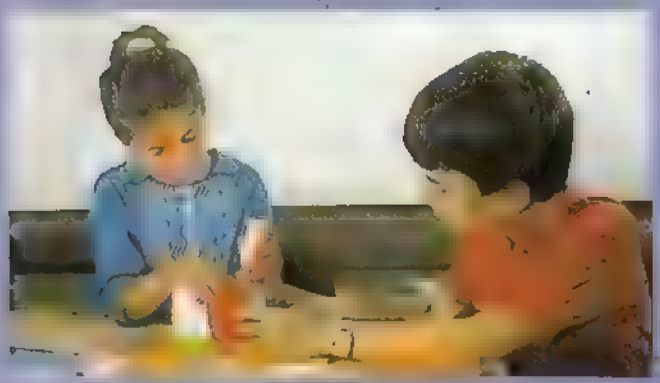

2 Bizim palyaçolardan yapmak istersenız, değişik renklerde elişi kâğıtlarından şeritler kesip silindire yapıştırmalısınız.

3 Beri yanda yünleri kısa parçalar halinde kırpacak ve bu kez kutunun üç tarafından yapıştıracağız. Saç rengini istediğiniz gibi seçin.

4 Palyaçomuzun elleri ve ayakları en son yapıştıracağımız parçalardır.

5 İşte bitti. Bizimkiler iki tür kıyafet giydirdiler. Ama siz çok daha çeşitli giysilerle değişik tipler yaratabilirsiniz mutlaka.

BİL BUL EĞLEN

ÖDÜLLÜ BULMACA

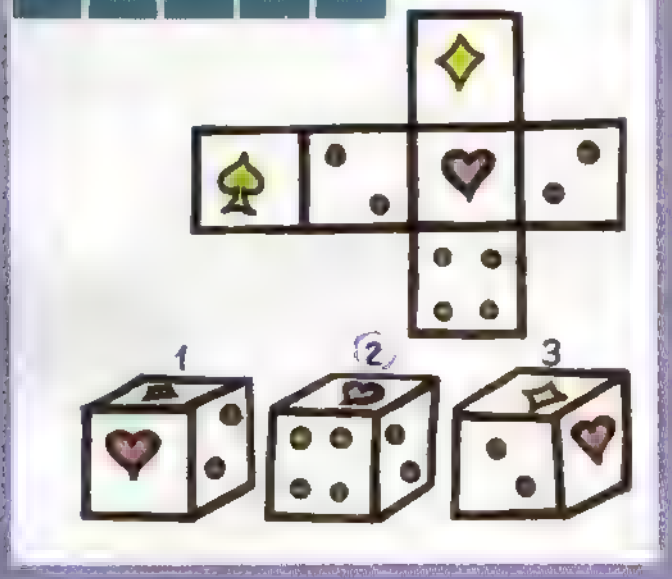

1 Hepiniz, elişi ya da matematik derslerinde, karton küpler yapmışsınızdır.
Yukarıdaki açık şekli katladığımızda, üç küpten hangisini elde edebiliriz?

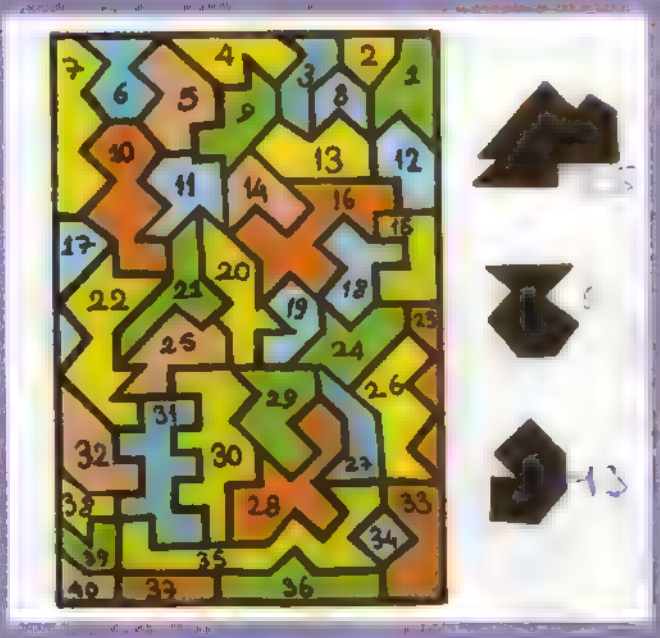

2 Siyah parçalar, çeşitli şekillerde bölümlenmiş olan dikdörtgene ait Acaba, dikdörtgenin hangi bölmelerine uyuyorlar, bulabilir misiniz?

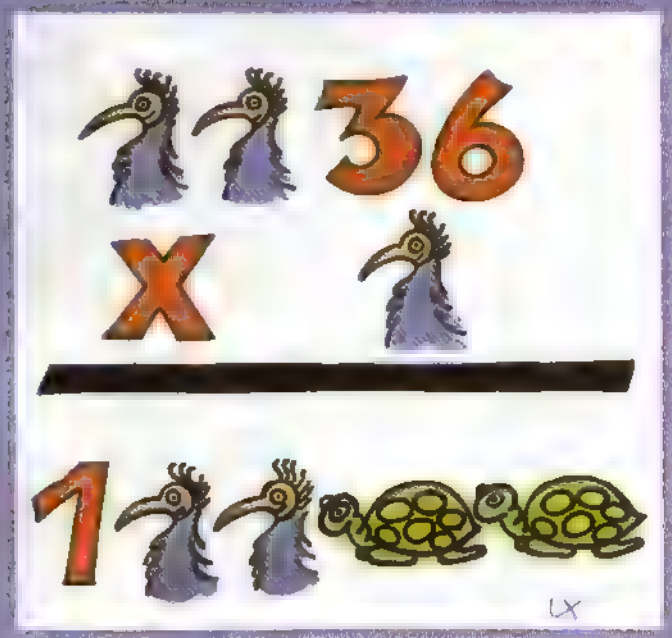

3 İşte bir çarpma işlemi. Bir kelaynak ile bir deniz kaplumbağasının sayısal değeri kaç olmalı ki, çarpım işlemi doğru sonuç versin?

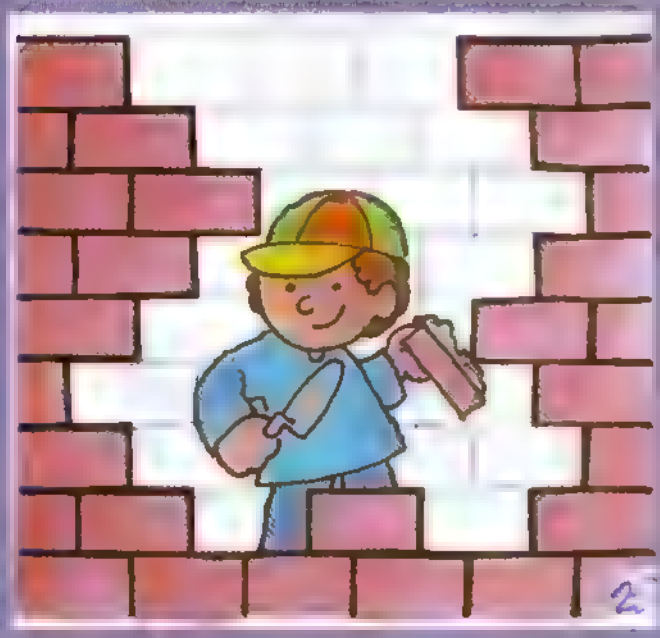

4 Ustamız, bahçe duvarını tamamlamak üzere işini bitirebilmesi için acaba kaç tuğlaya gereksinimi var, ne dersiniz?

Ödüllü bulmacalarımızı doğru olarak çözen kardeşlerimiz arasında çekilecek kurada kazanan 100 kardeşimize, el becerilerini geliştirecek çok güzel armağanlar var! Maket uçaklar!...
Çözümleri bir kâğıda numara sırasıyla yazın ve en geç 30 Ekim'de elimize geçecek şekilde DOĞAN KARDEŞ DERGİSİ, ÖDÜLLÜ BULMACA KÖŞESİ, PK 217, BEYOĞLU/İSTANBUL adresine postalayın.

5 Edison, elektrik ampulünü icat etmeden, evlerimiz gaz lambalarıyla aydınlatılıyordu. Yukarıdaki lamba, bir kazaya uğrayıp kırılmış. Beş parçadan hangisi kırılan lambaya ait acaba?

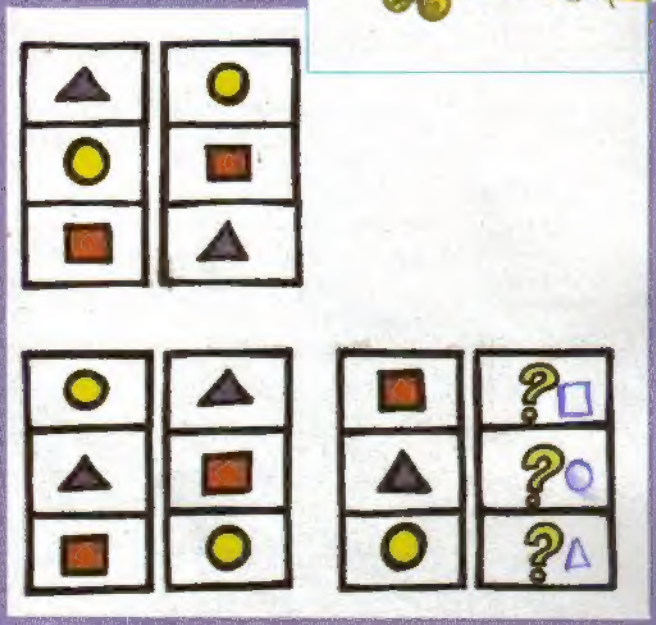

6 Üçlü kutuların içindeki şekiller belli bir mantık sırasına göre birbirlerini izliyor. Bakalım, boş kutuya, şekillerin hangi sıra içinde yerleştirilmesi gerektiğini bulabilecek misiniz?

7 Aya gidecek füze kalkışa hazır. Hedefine varabilmesi için hangi yolu seçmesi gerekiyor?

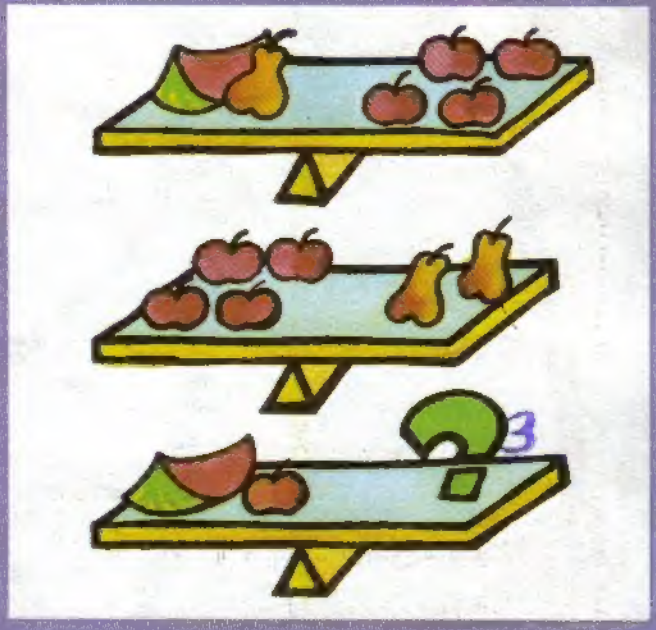

8 Üç numaralı terazinin dengede durabilmesi için, sizce boş kefeye kaç tane elma koymalı?

ÜÇ YAY OYUNU

OYUNCU SAYISI: 2 Kişi
OYUN İÇİN GEREKLİ MALZEME: Her oyuncuya 3'er pul

OYUNUN AMACI: Oyuncuların pullarından üçünü aynı yay üzerinde toplamaları gerekmektedir.

OYUNUN KURALI: Oyuncular sırayla pullarını yaylar üzerindeki noktalara yerleştirir. Karşılıklı hamleler başlar. Her pul ancak bağlı olduğu yay üzerinde ve yalnız bir sonraki noktaya hamle yapabilir. 3 pulunu da aynı yay üzerinde toplayan oyuncu kazanır.

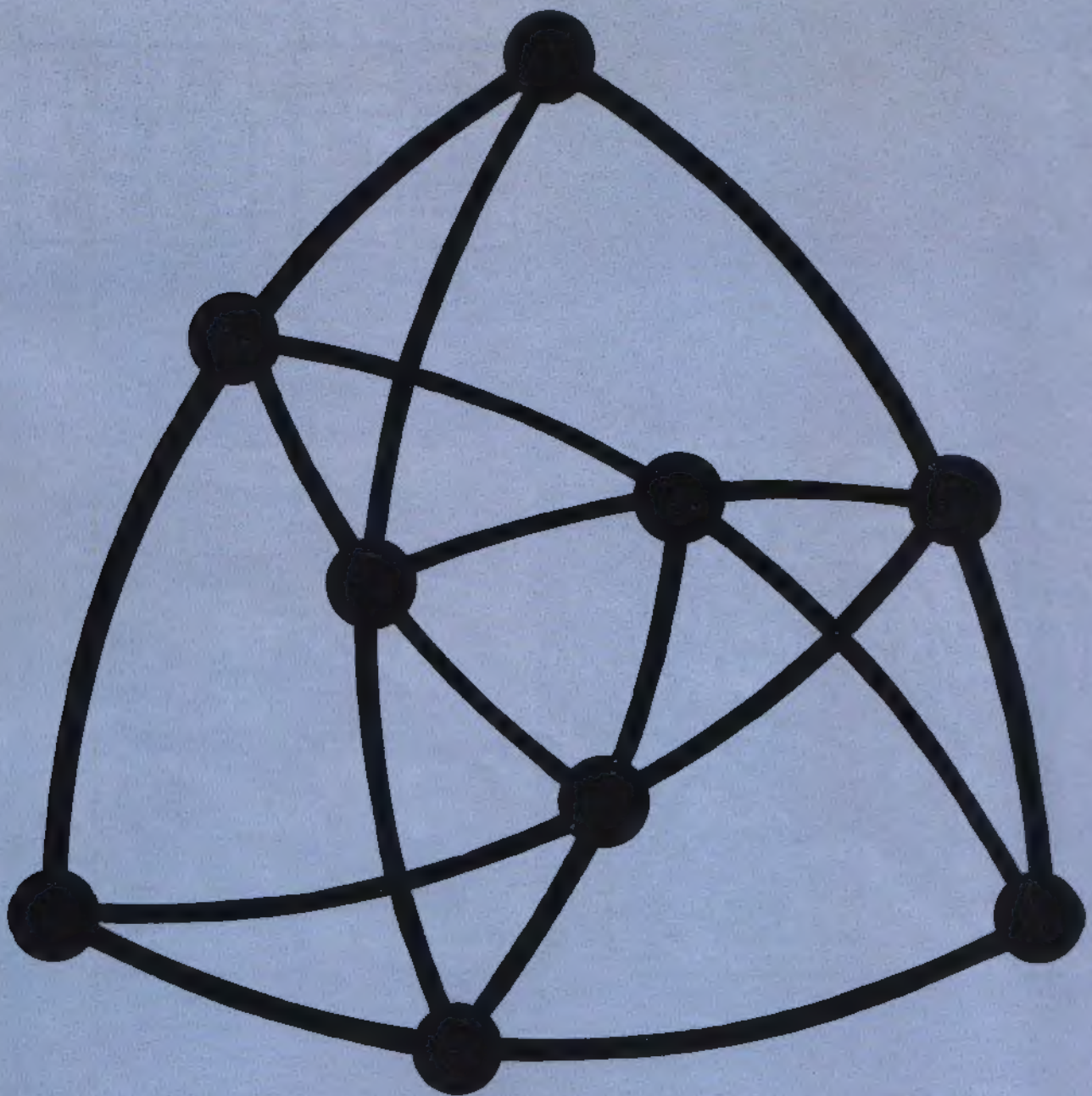

Annemle babam, iyi düşünürler...

Ayda 5-10 bin lira tasarrufla geleceğin milyarderi olmak isterseniz, size en yakın bir Halk Sigorta acentesine veya bir Yapı Kredi şubesine uğramanız yeterlidir.

Yurt Çapında Hizmet Veren Bölge Müdürlüklerimiz :

Genel Müdürlük :
Büyükdere Cad. No.360
Halk Sigorta Merkez Han
80300 Zincirlikuyu-İSTANBUL
P.K. 126 Levent İSTANBUL
Telefon (90) 174 39 40-49 (10 Hat)
Telex 36436 hasi tr
31040 hasi tr
Telefax 175 10 68

ADANA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:
Ziya Paşa Bulvarı, Hocaoğlu Apt.
No. 74 Asme Kat. 01180 ADANA
Telefon (90 71) 132 787 132 788
Telex 62184 kesc tr
Telefax 131 352

ANKARA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:
İnkılap Sok. No. 19/2
06426 Kızılay/ANKARA
Telefon (90 41) 125 31 00 / 2 hat
Telex 42602 abs tr
Telefax 131 17 93

BURSA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:
Atatürk Cad. Ulucamı Karşısı
Aşağı Han No 11 Kat 2 16040
BURSA
Telefon (90 24-2) 36 16-21 82 97
Telefax 22 39 14

İZMİR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:
Halit Ziya Bulvarı No 74
İzmir İş Merkezi 35210 İZMİR
Telefon (90 51) 13 34 54 14 36 11
Telex 53445 hiso tr
Telefax 19 18 71

HALK SİGORTA
YAŞAM SİGORTASI
Bir yaşam gereği.

Hoş geldiniz!

Sevgili Doğan Kardeş Okurları...

Bugün bir dostluk, sevgi, bilgi bağı yenileniyor. Annenizin, babanızın, öğretmenlerinizin 30 yıl boyunca yaşadığı **Doğan Kardeş** coşkusu şimdi sizlere ulaşıyor.

Yapı Kredi, Doğan Kardeş'in yeniden doğuşunu ve bu güzel dergiyi hazırlayan Yapı Kredi Yayınları'nı kutluyor...

YAPI KREDİ
"hizmette sınır yoktur"